

M A G Y A R
É P Í T É S Z
K A M A R A

K Ö Z L Ö N Y
M Ű H E L Y

ÉPÍTÉS Z

2020.

szeptember

272

*Régi budai városháza felújítása
(Hetedik Műterem Kft.
Felelős tervező: Szabó Levente)*

FÓKUSZBAN A MŰEMLÉK- VÉDELEM

BESZÁMOLÓ A MÉK KÜLDÖTTGYŰLÉSÉRŐL
ITM ONLINE SZAKMAI KONZULTÁCIÓ
SZEMELVÉNYEK A MŰEMLÉKVÉDELMI TAGOZAT TEVÉKENYSÉGÉBŐL
A RÉGI BUDAI VÁROSHÁZA PÉLDÁJA
AZ ELTÚNT IDŐ NYOMÁBAN – VÁNDORKIÁLLÍTÁS A HEGYVIDÉKEN
STÚDIÓ – MŰHELY: ARCHIKON ÉPÍTÉSZIRODA

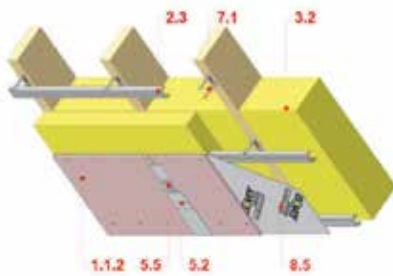
KIS PADLÁSBÓL ÉLHETŐ TETŐTÉR

AZ ALÁBBIKBAN BEMUTATUNK KÉT TETŐTÉRI RÉTEGRENDET, AMELYEK TELJESÍTIK A TÜZVÉDELMI ÉS A SZIGORÍTOTT HŐSZIGETELÉSI KÖVETELMÉNYEKET.

1 RTG. RIGIPS RF 15 TÜZGÁTLÓ GIPSZKARTON EI 30 PERC - TÜZÁLLÓSÁG

(min. 100+50 mm szigetelés a tűzállóság teljesítéséhez)

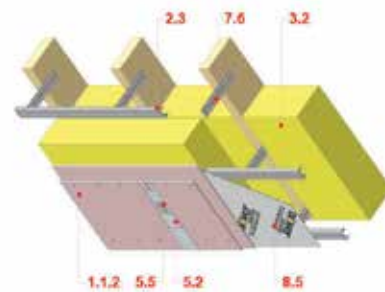
Rögzítőelem: Állítható kengyel 9-12, mely max.10 cm szigetelőanyag elvezetését teszi lehetővé a szarufák előtt

Szigetelés példa:

Szarufa: 10/15, osztása 90 cm
Isover Super Profi 15 cm a szarufák között,
Isover Super Profi 10 cm a szarufák alatt
Hőátbocsátási tényező: $U \leq 0,15 \text{ W/m}^2\text{K}$

2 RTG. RIGIPS RF 15 TÜZGÁTLÓ GIPSZKARTON EI 60 PERC - TÜZÁLLÓSÁG

(min. 100+100 mm szigetelés a tűzállóság teljesítéséhez)

Rögzítőelem: CD távtartó 320 mm, mely max. 20 cm szigetelőanyag elvezetését teszi lehetővé a szarufák előtt

Szigetelés példa:

Szarufa: 10/15, osztása 90 cm
Isover Uniroll Plus 15 cm a szarufák között
Isover Uniroll Plus 15 cm a szarufák alatt
Hőátbocsátási tényező: $U \leq 0,15 \text{ W/m}^2\text{K}$

Tetőtérbeépítéshez felhasznált termékek:

1.1.2 Rigips RF 15 tűzgátló gipszkarton	5.5 Papír hézagerősítő szalag
2.3 R-CD Rigiprofil – különlegesen erős acélprofil	7.1 Állítható kengyel 9-12
3.2 Isover ásványgyapot szigetelés	7.6 CD távtartó 320 mm
5.2 Vario hézagoló gipsz	8.5 Párazárás Isover KM Duplex párazáró fólia

A **Rigips és Isover rendszer** ideális választás tetőtérbe mivel, már egy réteg RF 15 mm vastag tűzgátló gipszkartonnal 30 perces tűzgátlás biztosítható, valamint nagyon jó helyiség-klimatizáló tulajdonsággal rendelkezik.

Az **Isover Vario® KM Duplex**, belső oldali párazáró fólia kitűnő légzárási jellemzői mellett védelmet nyújt a párasodás ellen is. A Vario® egy intelligens termék, ami automatikusan idomul az időjárás-változásokhoz, megvédi a tetőket és a falakat a nedvesedés okozta károktól.

M A G Y A R
É P Í T É S Z
K A M A R A

K Ö Z L Ö N Y
M Ű H E L Y

2020.
szeptember

ÉPÍTÉS Z

TARTALOM

A Magyar Építész Kamara hírei	
Ajánló	2
Bor, mámor, építészet...	2
Beszámoló a MÉK küldöttgyűléséről	3
A MÉK Elnökségének határozatai	3
ITM online szakmai konzultáció.....	4
Építészeti közélet	
HAJNÓCZI_100	6
Fókuszban a műemlékvédelem	
Szemelvények a Műemlékvédelmi Tagozat tevékenységéből	8
Műemlék épület kutatása: az esztergomi lakótorony belső közlekedése	9
A régi budai városháza példája	10
Terézvárosi helyi védett épületek vizsgálata program	12
Megújuló műemlék templomok Vas megye falvaiban	13
Műemlék-helyreállítások Solymáron	14
A gödöllői Várkapitányi-lak helyreállítása	16
Építészeti körkép	
CONSTRUMA kivételesen októberben!	20
Kulturális híradó	
Az eltűnt idő nyomában – Vándorkiállítás a Hegyvidéken	24
Stúdió – Műhely	
ARCHIKON Építésziroda	28

ÉPÍTÉS Z KÖZLÖNY-MŰHELY | ISSN 1789-0934 | 272. szám | 2020. szeptember
A Magyar Építész Kamara kiadványa | Kiadja: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. | Felelős: Nagy Ibolya, a kft. ügyvezetője
A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Hajnóczy Péter; tagjai: Szalay Tihamér, Turi Attila | Főszerkesztő: Tutervai Máttyás
| Felelős szerkesztő: Dér Andrea | Szerkesztőség: H-1088 Budapest, Ötpacsi utca 2., telefon: (06-1) 318-2944,
(06-30) 4730-391, e-mail: szerkesztoseg@mek.hu, www.mek.hu | Hirdetésfelvétel: Publicitas Art-Media Kiadó Kft.
H-1021 Budapest, Tárogató út 26., telefon: (06-30) 964-9598, e-mail: ibolyan@publicitasart.hu, www.publicitasart.hu
A leadott anyagok tartalmáért és formai megjelenéséért a kiadó nem vállal felelősséget. A Magyar Építész Kamara
elektronikus kiadványa: www.mek.hu – napi frissítés. A honlap nyitóoldalon lehet feliratkozni a heti e-mail hírlevélre.

272

Ajánló

Kedves Olvasók, Tisztelt Kollégák!

A Közlöny szerkesztői nevében köszöntök minden Közlönyolvasót immár az idei 5. számunk megjelenésekor. A könnyedebb nyár után ismét nehéz őszt élünk, ehhez kínálunk most olvasnivalót a műemlékvédelem világából. Előljáróban a nyarat megidézve beszámolunk az előző számban meghirdetett Bor, Mámor, Építészet pályázatunk eredményéről, köszönjük a résztvevők aktivitását!

A **MÉK-hírek** rovatban beszámolunk a MÉK 2020. IX. 11-én a Kopaszi-gát Öbölház Rendezvényközpontjában megtartott küldöttgyűlésről, amely a veszélyhelyzet miatt elhalasztott tavaszi küldöttgyűlést pótolta és tekintettel a bizonytalan jövőre, egyben az őszi küldöttgyűlést is szolgált.

A MÉK Elnökségének határozataival mellett elolvashatjuk Hajnóczy Péter MÉK-elnök hozzászólását az ITM augusztus 25-i online szakmai konzultációjáról, melynek témája a Nemzeti Fenntartható Építésgazdasági Stratégia 2020–2025 volt, mely az építésgazdaság általános fejlesztéséről, az építőanyagok hazai

gyártásáról és a hazai építőipari alapanyag-kitermelés támogatását célzó középtávú stratégiáról szól.

Az **Építészeti közélet** rovatunkban beszámolunk a Hajnóczy Gyula professzor úr születésének 100. évfordulója alkalmából 2020. szeptember 3-án az Aquincumi Múzeumban megnyílt kiállításról, mely október 31-ig tekinthető meg.

Jelen Közlöny **Fókusztemája** a műemlékvédelem. Ennek keretében foglalkozunk a Műemlékvédelmi Tagozat munkájával, olvashatunk az esztergomi várban álló lakótoronnyal kapcsolatos kutatásokról, melyeket Vukov Konstantin mutat be.

A Hetedik Műterem képviselőjében Szabó Levente és Biri Balázs bemutatja az irodájuk által tervezett régi budai városháza rekonstrukcióját, melyet az év elején egy Területi Elnökök Tanácsa keretében volt lehetőségünk élőben is látni. Mindenkinek ajánljuk a látogatást!

Ezt követően Gyetvainé dr. Balogh Ágnes tollából olvashatunk tájékoztatót a Terézvárosi helyi védett épületek vizsgálatának programjáról, míg Bakucz András építész a Vas megyei falvak megújuló műemlék templomaiba kalauzol el bennünket.

És még mindig nincs vége! Szalay Gábor a solymári műemlék-helyreállításokat mutatja be, míg Klaniczay Péter a gödöllői Várkapitányi-lakkal ismerteti meg az olvasót.

Kulturális híradó rovatunk a Hegyvidék „Az eltűnt idő nyomában” című vándorkiállításával foglalkozik, mely tavasszal nyílt meg.

A **Stúdió-Műhely** rovatban a sokak által már ismert ARCHIKON Építészirodát mutatjuk be, ennek aktualitást ad a nemrégiben kiemelkedően magas szinten megvalósított 2 műemléki rekonstrukciójuk, a Budai Vigadó épülete és a Párisi Udvar! Érdekes olvasmány a bemutatkozás is, az épületek is, amelyek ráadásul messze sincsenek, így kiváló szakmai program lehet a meglátogatásuk, amire mindenkit biztatunk!

Végezetül arra kérünk mindenkit, hogy vigyázzon magára és környezetére!

*Tutervai Mátyás
MÉK-alelnök, főszerkesztő*

Bor, mámor, építészet...

Köszönjük, hogy részt vettetek a Közlöny 4. számában meghirdetett játékban. Sokféle anyag érkezett, örömmel fogadtuk az aktivitásokat! Ígéretünkhöz hiven az értelmezhetetlenül nagyvonalú :) zsűri végtelenül szubjektívan döntött, ennek megfelelően az alábbi kollégákat szeretnénk 2-2 üveg, a Bíbor Birtok által felajánlott borral díjazni:

Ferenczi Csaba, Fülöp Attila, Kovács István, Sándor János, Vadász Bence, Zádor Oszkár.

A díjazott anyagokat a MÉK honlapján tudjátok megtekinteni!

Az építészetet népszerűsítő játékainkkal nemsokára visszatérünk, és legközelebb is várjuk az aktív és játékos kollégákat!

*Tutervai Mátyás,
a mindenható zsűri...*

Beszámoló a MÉK küldöttgyűléséről

2020. szeptember 11-én pénteken került sor a Magyar Építész Kamara küldöttgyűlésére a Kopaszi-gát Öbölház Rendezvényközpontban. A koronavírus-helyzet miatt ez alkalommal nem a földszinti rendezvényteremben került lebonyolításra a program, hanem az épület nyitott tetőteraszán, a regisztrációra pedig az épület mellett a szabadban került sor. Köszönhetően a küldöttek felelősségteljes részvételének, a küldöttgyűlés határozatképesen meg tudott valósulni.

A küldöttgyűlésen tárgyalt anyagok és a kapcsolódó előterjesztések a www.mek.hu kamarai honlapon megtekinthetők.

A MÉK 2020. szeptember 11-i Küldöttgyűlésének döntései

1/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK Elnökségének 2019. évi munkájáról szóló beszámolóját 130 igen szavazattal egyhangúlag elfogadja.

2/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK 2019. évi gazdálkodásáról szóló beszámolóját 130 igen szavazattal egyhangúlag elfogadja. A beszámoló alapján a MÉK 2019. évi gazdálkodásának eredménye a tartalékkeret összegében növekedett, ennek megfelelően a 2020. évi költségvetés bevételi oldala

a 2019. évről áthozott tartalékkeret összegének megfelelően, amely a kiadási oldalon a 2020. évi tartalékkeret összegét növeli.

3/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK Nonprofit Kft. 2019. évi működéséről és gazdálkodásáról szóló beszámolót 130 igen szavazattal egyhangúlag elfogadja.

4/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK Etikai-fegyelmi Bizottságának 2019. évi beszámolóját 129 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadja.

5/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK Felügyelő Bizottságának 2019. évi beszámolóját 130 igen szavazattal egyhangúlag elfogadja.

6/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK 2021. évi költségvetését 127 igen, 2 nem szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadja azzal, hogy ennek részeként a 2021. évi tagdíjat változatlanul 75 000 Ft-ban alapítja meg.

7/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 130 igen szavazattal egyhangúlag a MÉK Etikai-fegyelmi szabályzatának előterjesztett módosításait elfogadja.

8/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 130 igen szavazattal egyhangúlag a MÉK Szakmai továbbképzési szabályzatának előterjesztett módosításait elfogadja.

9/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 129 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett a MÉK Pénzügyi és gazdálkodási szabályzatának előterjesztett módosításait elfogadja.

10/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése Tanúsítási szabályzatot hoz létre. A MÉK Küldöttgyűlése 123 igen, 7 nem szavazattal, 0 tartózkodás mellett a MÉK Tanúsítási szabályzatát elfogadja.

11/2020. (09. 11.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése 120 igen, 9 nem és 1 tartózkodás mellett lehetővé teszi, hogy az elnökség küldöttgyűlési határozathozatalt kezdeményezzen ülés tartása nélkül az Alapszabály 3.1.5. pontja szerint, ahol a d) és e) pontban a „tag” helyett „küldöttet”, az e) pontban a „területi szerv elnöke” helyett a „MÉK elnökét” kell érteni. Teljes tisztújítás ilyen módon nem történhet, és biztosítani kell, hogy a szavazati joggal rendelkezők egyértelműen személyükhöz köthetően tudják szavazataikat leadni!

A MÉK Elnökségének határozatai

34/2020. (07. 17.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy jóváhagyja a MÉK Nonprofit Kft. 2019. évi beszámolóját.

35/2020. (07. 17.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy a „Magyar építészet 2010-2020” munkacímű kamarai kiadvány főszerkesztői feladatainak ellátására Dénes Esztert kéri fel, a szerkesztőbizottság az elnök és az alelnökök, a „megvalósításért felelős” szerkesztő Dér Andrea.

36/2020. (09. 04.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 6 igen szavazattal felhatalmazza dr. Hajnóczi Péter elnököt, hogy a Magyar Építész Kamara alapító törvényes képviselőjében, a MÉK Nonprofit Kft. alapító okiratának IV. 3. pontja alapján a társaság veszteségének (jegyzett tőke pótlása) fedezésére pótbefizetés teljesítését írja elő az alábbi tartalommal:

Teljesítés módja: pénzbeli hozzájárulás.

A pótbefizetés összege: 1.350.000 Ft, azaz egymillió-háromszázötvenezer forint.

A pótbefizetés teljesítésének határideje: 8 nap-tári nap, fizetésének módja: átutalás a társaság 10201006-50203916-00000000 bankszámlájára. Visszafizetés határideje: 2020. december 31.

37/2020. (09. 04.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége a „Szakmai programok hoz-

zájárulási alapja 2020” augusztus 31-i, második fordulójáról az alábbiak szerint dönt egyhangúlag:

Pály. ssz.	Pályázó neve	Tag / terkam	Szakmai program rövid címe	Teljes költség	Igényelt összeg	Döntés (2020. IX. 4.)
3.	Dragonits Márta BÉK	tag	Szakrális építészeti konferencia Pálos 750	1 124 000	550 000	támogatott 550 000 Ft
6.	Vas Megyei Építész Kamara	terkam	Vasi építészeti biennálé	1 750 000	875 000	támogatott 875 000 Ft
10.	Fejérvy Péter BÉK	tag	A BME Építésztechnológiai Kar Középülettervezési Tanszékén zajló megújuló képzés 2020 tavaszi eredményeit bemutató kiállítás	400 000	200 000	támogatott 200 000 Ft
13.	Fáy Dániel BÉK	tag	Népi építészeti emlékek, ezek védelme és hasznosítása: múlt és jövő	1 300 000	650 000	támogatott 650 000 Ft
14.	Somogy Megyei Építész Kamara	terkam	Minősített passzívház-tervező konferencia	1 634 000	810 000	támogatott 810 000 Ft
15.	Dobos Botond Zsolt DLA	tag	7. Budaörsi építésszűret	3 000 000	1 500 000	támogatott 1 500 000 Ft
18.	Bács-Kiskun Megyei Építész Kamara	terkam	Ismerjük meg az MMA építész tagjait	234200	117 100	támogatott 117 100 Ft
19.	Nógrád Megyei Építész Kamara	terkam	2020. október az építészet hónapja	600 000	300 000	támogatott 300 000 Ft
20.	Laposa József	tag	Badacsonyi borvidék története	5 000 000	2 500 000	támogatott 800 000 Ft

A MÉK Elnöksége egyúttal felhívja a pályázók figyelmét, hogy a pályázat a kiírásnak megfelelően utófinanszírozású, és a MÉK szerződést kizárólag a pályázóval köt.

ITM online szakmai konzultáció

2020. augusztus 25.

Hajnóczy Péter hozzászólása a 2020. augusztus 25-én az ITM által tartott online szakmai konzultáción, amelynek témája a *Nemzeti Fenntartható Építésgazdasági Stratégia 2020–2025 – az építésgazdaság általános fejlesztését, az építőanyagok hazai gyártását és a hazai építőipari alapanyag-kitermelés támogatását célzó középtávú stratégiáról.*

SUMMA SUMMARUM

A tervezőasztalon dől el az innováció, a hely identitásának erősödése, az országkép; a tervezési folyamatban alakul ki – a közreműködők részvételével –, ugyanis a megépült objektum tartóssága és az, hogy valós kulturális érték vagy csak funkciót szolgáló tárgy keletkezik. Amire ma büszkék vagyunk városainkban és Budapesten, az egy 150 évvel ezelőtti építési fellendülés, ahol a gazdasági érdekeket, a jogi szabályozást átható személyes, teljes időszakban jelen lévő feladatvállalás, részvétel, felelősségvállalás az építésügy minden területén nyomon követhető: ennek eredménye miatt is jönnek Budapestet csodálni!

A Magyar Építész Kamara részéről üdvözljük a Nemzeti Fenntartható Építésgazdasági Stratégiában megfogalmazott célokat, azokat jónak tartjuk, a célok eléréséhez szükséges eszközök meghatározása véleményünk szerint helyes, az ördög vagy az Isten a részletekben rejlik, ki hogyan ismeri és használja a szólásmondást, tehát **a megvalósítás mikéntjei és módszerei alapvetően fontosak.**

A tervezőasztalon dől el az innováció, a hely identitásának erősödése vagy kioltása, maga az országkép.

A tervezési folyamatban dől el a megépült objektum tartóssága.

A tervezőasztalon – a közreműködők részvételével – dől el, hogy tartós kulturális érték vagy csak funkciót szolgáló tárgy keletkezik (olyan gazdagok vagyunk, hogy 40–50 éves házakat bontunk, mert kulturális kisugárzásuk, megszólító képességük nem volt elegendő egy társadalom számára).

Amira ma büszkék vagyunk városainkban, Budapesten, az egy 150 évvel ezelőtti építési fellendülés, ahol a gazdasági érdekek, a jogi szabályozás a tettek mögött kitapintható erkölcs, morál és az építésügyet átható személyes, teljes időszakban jelen lévő feladatvállalás, részvétel, felelősségvállalás az építésügy minden területén nyomon követhető: ennek eredménye miatt is jönnek pl. Budapestet csodálni.

Alapvető az előkészítési folyamatok megtervezéséhez és megítéléséhez, hogy **legyen egy Építési Információs Rendszer**, amely megmutatja, hogy az elmúlt 20 évben mi épült, milyen műszaki tartalommal, körülményekkel, kulturális tartalommal, mennyiért.

Személyes részvétel és felelősség kell az építési folyamatban, világos szabályokkal!

Építésügyi szabályozás, intézményi környezet

Egyetértünk azzal, hogy az építéssel kapcsolatos jogszabályoknak egyszerűeknek kell lenniük. Úgy véljük, hogy a jogszabályi környezet, az eljárásrend sokat egyszerűsödött, bizonyos esetekben talán már túl egyszerű is. Mindenképpen fontos, hogy bizonyos **garanciák** megmaradjanak a rendszerben. **Az egyik ilyen garancia a településképvédelme.** A jogalkotó helyesen létrehozta a településképvédelmi ren-

deletek és a településképi arculati kézikönyvek rendszerét. Ez a rendszer csak akkor tudja betölteni a jogalkotó által neki szánt szerepet, ha az építési folyamatban maradnak olyan pontok, olyan garanciák, amelyek ezt biztosíthatják. Ilyen a sokak által nem szeretett településképi vélemény. Véleményünk szerint nem magával az eljárással van a probléma, hiszen sok esetben **ez az egyetlen eszköz arra**, hogy ne legyen végképp szabad a pálya, szabad préda az építkezés, és **ne építhessen mindenki kedvére bármit**, hanem hogy **ráébredje az építetőt arra, hogy közösségben él, a saját beruházása egyben az épített környezet, az épített örökségünk része is lesz, és ez bizony felelősséggel jár. Magyarország jövőjéről, jövőképéről van szó, hogy „jó legyen hazatérni”!** Ebben a kérdésben a résztvevők munkáját, hatáskörét és felelősségét érdemes tovább pontosítani. **A másik garancia a főépítési rendszer működése és a városi főmérnök intézményének bevezetése.** Ezzel egyet értünk, a kettő szervesen kiegészíti egymást, egyértelműen meghatározható feladat és hatáskörökkel. Eddig is tapasztalható volt, hogy azon a településen, ahol van egy jó főépítész, sokkal hatékonyabban lehet képviselni, védeni az épített környezetet, sokkal jobb a kommunikáció az egyes szereplők között. Persze ehhez majd jó és rátermett főépítészek és főmérnökök kelljenek. **A jövő szempontjából ebben nyújthat sok segítséget a most készülő stratégia.**

Nincs szükség további lényeges egyszerűsítésekre az építésügyi eljárásokban, sokkal fontosabbnak tartjuk a már működő jogszabályi környezet alkalmazásával kapcsolatos feltételek megteremtését. Sok esetben nem az eljárás bonyolultsága okozza a lassú eljárást, hanem az abban részt vevők korlátai, az egyes hatóságok nehézkes kommunikációja egymással. Fontos, hogy a jogszabályok annyira legyenek egyszerűek vagy bonyolultak, hogy az azt alkalmazó hatóságok a saját vélt vagy valós védelmükben ne kényszerüljenek arra, hogy 1-1 rövid eljárási határidő betarthatósága érdekében inkább mondvcassinált okokra hivatkozva utasítsanak el beadványokat, hiszen ezzel sokkal lassabbá válik az adott folyamat, mintha minden érintett számára rendelkezésre állna a munka elvégzéséhez szükséges minimális idő, és egy-egy eljárás értelmesen tudna végigfutni a maga útján.

Az egyszerűsítéssel összefüggő **további garanciák** másik csoportja az építetőköt érintő, védő garanciák. Ezzel kapcsolatban fontosnak tartjuk rögzíteni, hogy a jogszabályi környezet egyszerűsítésével be kell kerülnie, benn kell maradnia a rendszerben olyan elemeknek, amelyek védik az építetők érdekeit is. Több ilyen elem van a most tárgyalt stratégiában, és van néhány, ami jó lenne, ha bekerülne.

Egyik ilyen a **tervelenőrzés** kérdése. Egyetértünk azzal, hogy akkor csökkenthető a beruházás során felmerülő problémák mennyisége és nagysága, ha jó tervek alapján épülnek az épületek. Ennek egyik eszköze lehet a tervelenőrzés. A tervelenőrzés feltételeinek meghatározásánál ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy az a terv szakszerűségét, a jogszabályoknak, a szabványoknak történő megfelelését vizsgálja, és ne akarjon újra tervezni, ne a terv esztétikai minőségét ellenőrizze, hiszen arra alapvetően ott van a tervező, illetve a tervezési folyamat egyéb szereplői (tervtanács, főépítész stb.).

Másik fontos garancia a **felelősségbiztosítás**. A biztosítás azon túl, hogy védi a tervezőt vagy a kivitelezőt, legalább ennyire védi az építetőt is, hiszen megteremti az elvi pénzügyi forrását

egy esetleges kár esetén a kártérítésnek. Az egyszerű bejelentéssel megvalósuló beruházásoknál kezdetben a jogalkotó – véleményünk szerint helyesen – azzal érvelt, hogy az építési hatóságok kivételével a rendszerből, szükséges egyéb garanciák beépítése, ezek egyike volt a felelősségbiztosítás. Ezt az irányt javasoljuk fenntartani.

Ugyancsak ilyen garancia volt a **tervezői művezetések** előírása. A tervezői művezetés nem bevételi forrás a tervező számára, hanem egy olyan eszköz, amellyel az építető érdekeit tudja képviselni a kivitelezés során. Ez fontos az építetőnek, de fontos mindenkinek, hiszen az építésfelügyelet letelhete okán nem minden esetben tudnak időben reagálni olyan anomáliákra, amelyek ha időben kiderülnek, kevesebb kárral, elkerülhető jogi vitával járnak.

Ehhez a kérdéskörhöz tartozik az **e-napló ügye is**. Az építési napló vezetése minden, az építési folyamatban szereplő résztvevő érdekeit szolgálja. Építési napló hiányában elveszik az a felület, ahol dokumentálni lehetne az építési folyamat fázisait, történéseit, és ebből adódóan egy későbbi jogvita során sok esetben ellehetetlenül a folyamatok feltárása, ellenőrzése, az esetleges építési hibák lekövetése. Éppen ezért a MÉK javasolja az e-napló ismételt bevezetését azokon a beruházásokon is, ahol az utóbbi időben a jogszabály ettől eltekintett.

A garanciák, jogok, felelőségek, kötelezettségek átfogó meghatározását és alkalmazását szolgálhatja a szakmai szervezetek által kidolgozott **Beruházási folyamatok rendszere**, melynek jogszabályokba történő beillesztése esetén várhatóan jelentősen javulhat az építési beruházások minősége, emelkedhet az építőipar és ezen keresztül az épített környezet színvonala.

Végezetül, de nem utolsósorban a jogszabályoknak egyértelművé kell tennie az építés három résztvevőjének **a hatóság-nak** (engedélyező-felügyelő; *ez véleményem szerint egy, és újra össze kellene vonni*), **az önkormányzatnak** (polgármester-főépítész) és a **kamarák** (mérnöki-építész) **rendszeres hatáskör meghatározását, hogy jól, egyértelmű legyen minden szereplő feladata és felelőssége annak jogkövetkezményeivel együtt**. Ennek folyamánya és elengedhetetlen része a közhiteles, „interaktív térkép”, ahonnan egyértelműen kiderül, hogy „hova mit lehet építeni”.

Közbeszerzés, tervpályázat

A tervezési megbízást (a „bizalom” megkapás módját) újra kell szabályozni, lehetővé téve a gyors, társadalmi szinten is transzparensé tehető, strukturált kiválasztási rendszert. Jelenleg árverseny és kartellvilág virul, mert nincs jó módszer. Nincs strukturált kiválasztási rendszer, a közbeszerzés olyan tárgyban, melynek nincs fizikai, megfogható tárgya, értelmezhetetlen.

A MÉK egyetért azzal, hogy a közbeszerzés minél egyszerűbb legyen, ugyanakkor fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a tervezési munkák leginkább támogatandó közbeszerzési formája továbbra is **a tervpályázat**. Annak érdekében, hogy a kiírók ne tekintsek nyűgnek a tervpályázatot, szükségesnek látjuk a tervpályázatok formáinak, típusainak bővítését, hogy minden kiíró megtalálja a maga számára leginkább elfogadható formát. Kamaránk véleménye szerint a magasépítési közbeszerzések során **nem szerencsés megoldás az egyre gyakrabban alkalmazott design & build rendszer**, amikor a kivitelezéssel együtt versenyeztetik meg a tervezést is, mivel

ez nagyon sok esetben a megvalósítás során a kiíró, **az építető érdekeinek sérelmével jár**, tehát javasoljuk ezen szempontok figyelembevételét is a legegyszerűbb közbeszerzési eljárás meghatározásánál.

Kamaránk tagjai sok esetben tapasztalták, jelezték, hogy a közbeszerzések, pályázatok esetében az előkészítéssel, a kiírások pontosságával kapcsolatban sok teendő van még. Ebben sokat segíthet a stratégiában szereplő építési statisztikai adatbázis és az egyes építés típusok határidő-katalógusának alkalmazása melyekkel elkerülhetőek lehetnek az irreálisan alacsony árú, vagy határidejű pályázati kiírások. **Éppen ezért ezen adatbázisok mielőbbi kidolgozását határozottan támogatjuk!**

BIM

A MÉK támogatja a BIM fokozatos és meghatározott feladatoknál történő bevezetését, ugyanakkor fontosnak tartjuk a megfelelő képzések elindítását, támogatását. A képzésnek ki kell terjednie a beruházás összes olyan szereplőjére, aki kapcsolatba kerül a későbbiekben a BIM-ben készült anyaggal, legyen az tervező, kivitelező, üzemeltető. Legalább ennyire fontos azonban, hogy a megrendelő is értse a BIM-et, tudja, hogy mire szolgál, tudja, hogy egy adott projekt esetében mire, hogyan kívánja használni. Akkor és olyan projekteken legyen követelmény a BIM, ahol és amikor annak értelme van, hasznos mind a tervezési, mind a kivitelezési, mind az üzemeltetési folyamatban. Fontos, hogy a megrendelő értse, hogy milyen szintű BIM-feldolgozásra van szüksége annak érdekében, hogy a szükséges mértékű energiákat és időt vegyen igénybe. Viszonylag új technológia lévén fontos, hogy a képzési formák lefedjék az érintettek teljes körét, azaz amellett, hogy **a felsőoktatásban mindenhol el kell indítani a képzést** a leendő mérnököknek-építészeknek, legalább ennyire **fontos lesz azoknak a képzési helyeknek, képzési formáknak a kidolgozása is, ahol a már praktizáló tervezők, kivitelezők és minden egyéb érintett meg tudja szerezni a szükséges tudást**.

Ezzel párhuzamosan **szükséges olyan pályázatok, támogatási programok folyamatos kiírása, amely segítségével a tervezők végre tudják hajtani a szükséges számítástechnikai infrastrukturális beruházásokat**. Ez különösen fontos a jelenlegi, járvánnyal és gazdasági visszaeséssel terhelt időszakban, mivel ez nem az az időszak, amikor a cégek könnyen tudnak beruházni, hiszen sokan a tartalékaikat élik éppen fel.

Szabványok, előírások, alapadatok elérése

A MÉK támogatja, hogy minden, az építésügyet érintő szabvány és előírás elérhető legyen digitális formában, praktikusan ingyen. Ugyancsak támogatjuk és egyetértünk azzal, hogy naprakészen, egy helyen elérhetőek legyenek az egyes települések településrendezési tervei és előírásai, hogy bármikor megnézhető, lekérhető legyen egy adott terület szabályozása, beépítési lehetőségei (lásd „interaktív térkép”).

(Az összeállítás a MÉK Elnökség véleményei alapján történt.)

HAJNÓCZI_100

2020. IX. 3-án az Aquincumi Múzeumban megnyílt a Hajnóczy professzor úr munkásságáról szóló kiállítás.

Hajnóczy Gyula munkássága előtt tisztelgő kiállítás formabontó megnyitót vett kezdetét az Aquincumi Múzeum évezredes romjai között. Körös-körül minden Hajnóczy professzor Vladár Ágnes építésszel végzett munkájáról tanuskodott, a romkert feltárásban kiemelkedő szerepe volt a Kossuth- és Ybl Miklós-díjas építészettörténésznek.

Hajnóczy Gyula az 50-es évek végén bekapcsolódott az aquincumi romkert archaeológiai parkká alakításába; innovatív megoldásként a különböző funkciójú terek különbségét a padló jellegének megváltoztatásával érzékeltette, részleges falrekonstrukcióval keltett térélményt. Mint azt a kiállítást megnyitó dr. Kráihling János elmondta, Hajnóczy Gyula rendkívüli életművének jelentős, de nem egyedüli része volt az Aquincumban végzett tudományos munkája. Működésének fontos területe

volt az ókori Pannónia épületeinek feltárása, rekonstrukciója és bemutatása. Első komoly szakmai sikere is a szombathelyi Ízisz-szentélyhez fűződik. A professzor kiváló teoretikus is volt, a 60-as évek elején megjelent „Az építészet története – Ókor” című munkája napjainkban is alapmű.

A romkert egyik polgárházának szobájában berendezett kiállítás Hajnóczy Gyula gazdag életútját kíséri végig, a tablóanyag mellett a látogatók azokat a makettgyűjteményeket is megtekinthetik, melyek a tudós rekonstrukciós rajzai alapján készültek az aquincumi romváros feltárásáról. Interaktív elemként jelenik meg egy kirakójáték a Savariában, a Gorsiumban végzett ásatásokról, mondta el Lengyelne Kurucz Katalin, a kiállítás kurátora. A kiállítóterben megtekinthető portréfilm pedig segít a kiemelkedő, nemzetközi hírnévű tudóst emberközelbe hozni a látogató számára. (óbuda.hu)

A kiállítás 2020. október 31-ig tekinthető meg.

TETŐABLAKOK TELJES KONTROLL ALATT

Tetőablakok és hozzájuk tartozó hővédő árnyékolók motoros működtetése egyszerűen, okosház rendszer nélküli, mobiltelefonon.

Az otthoni WiFi hálózat és a wBox alkalmazás segítségével vezeték nélkül vezérelhető tetőablakok és árnyékolók.

FTP-V U5 WiFi tetőablak:

- érintésmentes motoros működtetés
- egyszerű, vezetékmentes használat wBox alkalmazással okostelefonon keresztül
- extra hőszigetelő háromrétegű üvegezés
- V40P automata tokszellőzés - egyenletes, szabályozott légcseré
- thermoPro technológia - megnövelt energiahatékonyság
- topSafe rendszer - hatékony védelem betöréssel szemben

AMZ WiFi külső hővédő roló:

- érintésmentes motoros működtetés
- egyszerű, vezetékmentes használat wBox alkalmazással okostelefonon keresztül
- 10% vagy 1% relatív átvilágítású speciális szövet
- hatékony hővédelem a kilitás és a bevilágítás jelentős korlátozása nélkül

Szemelvények a Műemlékvédelmi Tagozat tevékenységéből

A Kamarán belül a Tagozat közösség. A MÉK alapszabálya ezt fogalmazza meg: „A tagozat a közös szakterületi érdekeltségbe tartozó kamarai tagok jogi személyiséggel nem rendelkező országos érdekképviselői szerve. A Tagozat a MÉK szakmai állásfoglalásaiban és az egyes szakmák érdekeit érintő kérdésekben, a törvényben és a jelen alapszabályban meghatározott véleményezési joggal rendelkezik.” A tagozat hatályos ügyrendje követi a MÉK alapszabályát, egyeztetve a FEB véleményével. Azért tartottam bemutatandónak a tagozat jogi helyzetét, mert ebből kiviláglik, hogy nem önálló megnyilvánulásokkal, akár petíciókkal, demonstrációkkal, nyílt levelekkel erősíthet rá szakmai vélemények érvényesítésére, hanem szükség esetén a MÉK szakmai állásfoglalását kell, hogy megalapozza. Talán érthető is, hogy a tagozat „miért nem vág oda”, „miért nem emeli fel hangját vagy ránt kardot” a szakma számára botránys intézkedések láttán. A legszomorúbb és maig fájó az országos műemléki intézmény megszüntetése, ezután jött a gyűjtemények, archívumok bezárása. Ez három-négy éves seb, hosszú történet. Jelenleg az MMA-nál a gyűjtemények lassan-lassan helyükre kerülnek és kutathatóvá válnak. Ezekben az ügyekben a tagozat előkészítésével a MÉK kinyilvánította véleményét és javaslatait.

Továbbképzési előadásaimban szoktam felhozni, hogy három – nem kronologikus, egymásba átfonódó – korszakra osztom fel a műemlékvédelmet: első az „tudományos-erkölcsi korszak”, második a „műszaki korszak”, harmadik a „jogi korszak”. Nem részletezve, könnyen beláthatjuk, hogy a „jogi korszakban” élünk, amely Czákó Gábor „gazdaság korával” jó összecseng. Jogi korszakban élünk...

Nyilván egyik legfontosabb tevékenységi kör a műemlékvédelmet érintő jogszabályok, tervezetek szakmai véleményezése, egyeztetéseken a MÉK Elnökségének megbízásából való részvétel. Legfrissebb ilyen jellegű eseményünk az örökségvédelmi törvény módosítása és az ebből eredő végrehajtási kormányrendelet átalakítása. Már korábban is tapasztalni kellett, hogy valamiféle vezetői tenni vágyás okán törvények, rendeletek jöttek ki, melyekhez az előzetes egyeztetési lehetőséget sem biztosították. Így nem tudott a MÉK szakmai véleményérvényesítést tenni a 2020. évi LXXXIX. sz. törvényhez, amely a 2011. évi LXIV. a kulturális örökség védelméről szóló törvényt (KÖTV) módosította. A tervezet hozzáférhető volt, ezért szakmai civil szervezetek, mint a Régi Épület Kutatói Egyesület (RÉKE) és az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság egyesület, kemény kritikákat tettek közzé, amelynek volt némi hatása. Ennek folyományaként a „kiemelt műemlék” mellett moderálódott a tervezet rosszul csengő „nem kiemelt műemlék” kifejezés. Későbbiekben szót ejtünk a tagozatunk szakmai egyesületekkel való kapcsolatairól és ennek fontosságáról.

A „műemlék” a védési eljárás során *Kiemelten védett és védett műemlék* adminisztratív kategóriája lett az új törvény szövegében. Nem célunk itt a teljes jogszabályi környezetet és módosításokat ismertetni, csak egy-két szakmánkat érintő fontos szentenciát mutatok be. Alapvetően megszűnik a „nyilvántartásba vett műemléki érték”, csak a „műemlék” kategória maradt az előző adminisztratív osztályozás szerint. Tehát minden új védelmet miniszteri rendelet hoz létre. Ezért kérte a tagozat, hogy legyenek megoldások az elővédelemre, amíg egy védelmi rendeletalkotási folyamat lezáródik. Itt említem meg, ahogy a törvény-előkészítésben kihagyták a Kamarát, úgy már a vhr. egyeztetésben nagyon építő szakmai megbeszélést és egyeztetést hívott össze az építésügyért felelős helyettes államtitkárság. Még két fogalmi újdonságot azért emelek ki, mert a szakmagyakorlásunkat jelentősen

érinti: egyik az „Értékmeghatározó szakértői vizsgálat” (a tv. szerint a műemléki szakértő által elkészített építéstörténeti tudományos dokumentáció és műemléki értékleltár alapján a műemlék értékhordozó elemeinek, alkotórészeinek, tartozékainak és beépített berendezési tárgyainak részletes meghatározása), a másik a „Nevesített műemléki érték” (a tv. szerint értékmeghatározó szakértői vizsgálat alapján megállapított és közhiteles nyilvántartásban szereplő érték, amely a védetté nyilvánítást megalapozza). Ezek a fogalmak maguk után rántanak sok tisztázni valót, kis megfogalmazási javítás mellett pl. a szakértők helyzetéről, a közhiteles nyilvántartásról, az adatok hozzáférhetőségéről, a dokumentációk készítéséről és költségviseléséről stb.

A tagozat kiemelten foglalkozik a fiatal utánpótlás pártolásával. Idén már negyedik alkalommal lesz műemléki témájú diplomadíjas. A diplomadíj-bírálobizottságban jelen van képviselőnk. A díjazott hallgatónak külön tagozati oklevelet és jutalomkönyvet nyújtunk át. Tagozati támogatást biztosítottunk nyári egyetemi, illetve műhelymunkákon való részvételhez építészettörténeti doktoranduszok számára. Itt is előre bocsátom a civil szervezeti és egyetemekkel való együttműködést.

Mint említettem, jelentős szakmai kapcsolat és háttér az egyesületekkel való együttműködés. Az ICOMOS és a RÉKE szakmai állásfoglalásait a tagozat is figyelembe veszi a véleményezési munkájában, s ez kölcsönös információcserén alapul. Különös hűzögítő szerepet töltenek be a RÉKE kutatási előadás-sorozatai a FUGÁ-ban. A tagozat együttműködési megállapodás alapján a Porta Speciosa Egyesület által pályázott és a SZIE Tájépítész Kar által szervezett itáliai műhelymunkákba műegyetemi doktoranduszokat delegál. Továbbá könyvtalomból-díjazással ismeri el szintén a Porta Speciosa Egyesület által koordinált középiskolai diáklélmései pályázatok nyertesait (a munkákat az egyesület kötetekben adta közzé, mint Foerk, csak középiskolai szinten).

A Települési Arculati Kézikönyvek tartalmaiban sokszor előfordulnak régi épületszerkezeti elemek, anyagok szépségeinek településképf-formáló erejének ajánlása, de nem szerepelhet, hogy miért értékek ezek és hogyan lássunk hozzá megőrzésükhöz. A tagozat javaslatot tett 2018-ban a TAK csatolmányaként kidolgozandó 4-8 oldalas szakanyagokra. Első etapban a történeti ablakok és a történeti homlokzatok-vakolatok megőrzésének fontosságára, értelmére. Elkészült a történeti faablakok „TAK-csatolmány”, amely felkerült a MÉK honlapjára és továbbítottuk a Főépítész Kollégium egyesület számára is. Már készen áll a nagyvárosi homlokzatok szakszerű kezelését ajánló TAK-csatolmány is.

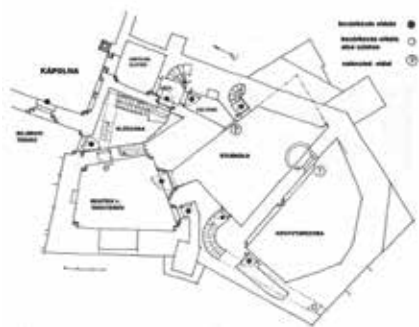
A szakmai tudásátadás hasznos tevékenysége az egynapos szakmai továbbképzések szervezése, amely az idei évben nem valósulhat meg egészségvédelmi óvatosságból, ugyanígy a tervezett épületlátogatási programok sem. Mindezek a múlt évben igen sikeresek voltak, jó visszhangja volt mindkét programnak.

A tagozat tevékenységéből néhány jellemző mozzanatot ragadtam ki, de minden tagozati gyűlés anyagában olvasható az éves beszámoló.

A műemlékvédelem alapvetően tudományos hozzáállású tevékenység, nagyon fontos megtudni, hogy mi történt a házzal megépítése óta (ez lenne az *értékmeghatározó szakértői vizsgálat*), hiszen csak így hozhat döntést a műemlékes építész, hogyan fogja átadni az utókornak az értékek megőrzésével, kiemelésével hasznos működési feltételek mellett. Az utókor számára igazolást az alapos dokumentáció nyújt. A „Közlöny” tematikus száma kívánja feltárni a szakma szerteágazó gazdagságát.

Vukov Konstantin

Műemlék épület kutatása: az esztergomi lakótorony belső közlekedése

Az esztergomi várban álló lakótorony III. Béla idejében épült az 1180-as években. Ötszögű, vaskos építmény, amelyhez oldalszárnny is kapcsolódik, s amely egy nyaktaggal a királyi magánkápolnához kötődik. Az ötszögű lakótorony legalább két szinttel bírt, szintenként középső fallal elválasztott két-két helyiséggel. A két lakószint közül a ma is bejárható freskós terem és a szomszédos ún. könyvtárszoba boltozott volt. Felette egy még egy szintnek kellett lennie, feltehetően sík mennyezetű. A két lakószint felett volt az őrzők kilátószintje, amelyre meredek tető borult mázas cserepekkel borítva. Az egész magánlakosztály – beleértve a kápolnát is – egyetlen építészeti koncepció alapján épült, több építési fázisban. A 15. században – kiemelten Vitéz János idejében – az érsekek az örökölt román kori épületet felújították, korszerűsítették. A török kori háborúk idején a torony megcsonkult, ötszögű tömege lekerekedett, felső szintjeit beomlasztották. Helyreállítását 1934–1938-ban Lux Géza és Várnai Dezső tervei alapján végezték el.

Ma a Vármúzeum részét képező műemlék épület kutatása alapos, alakhú felmérés révén vált lehetségessé (a szerző dokumentációja 1990). Többek közt finom részletmegfigyelésekkel meg lehet állapítani, hogyan bonyolódott le az esztergomi királyi, majd érseki palota magánlakosztályának minősülő lakótoronyban a belső forgalom. A palota magánlakrészeinek, vagyis a lakótoronynak, a kapcsolt teremnek (ún. Beatrix-teremnek) és a királyi kápolnának az alapos épületkutatása kiterjedt a kapuk vagy ajtózónák vizsgálatára is. Sok helyen megvannak azok a kovácsoltvas pipapántok, amelyre az erős ajtószárnyakat akasztották. Emellett a falban kis szögletes bemélyítéseket, lyukakat találunk, amelyek az ajtószárny elreteszelésére szolgáló gerendák behelyezésére szolgáltak. A pánt és a lyukak közti távolságból következtethetünk az ajtószárny vastagságára, annak egykori masszív voltára. Ebből igazolhatóan látszik, hogy az ajtószárnyak megmaradt példányok alapján a korban használatos rétegfelépítést követhették. A két egymást keresztező, vastag pallóból kiképzett ajtószárnyat fémlemezekkel borították, amelyeket kovácsoltvas pántok és látványos szegek fogták össze. Az ajtólapokat hüvelypánttal látták el. A kapuszárnyon valószínűleg dobozzár vagy tolóre-

tesz volt, amelyek zárnyelvei a fal keskeny részébe tolódtak. Ugyanis nem volt az ajtóknak tokszerkezete, hanem közvetlenül a faragott kő falkávéra csapódtak. Ebből adódik a kőfalzatba beeresztett, több helyen ránk maradt pipapántok, zárnyelvrések és elzáró kereszttrudak falfészeknek léte. A vaspántok kialakítása lehetett művészi megjelenésű, különösen a XV. században.

A nyomokból meg lehet mondani, merre voltak nyithatók a palota bejáratainak egyes ajtószárnyai, és ezeket melyik oldalról lehetett bereteszelni, akkor látni fogjuk a bezárkózás irányát, a belső közlekedés irányait. Most csak néhány érdekes megállapítással illusztrálok a kutatási eredményeket.

Elégé természetesen, hogy a palotakapu belülről volt elreteszelhető, mégpedig jó erős gerendákkal is megerősítve. A nyomok ezt teljesen alátámasztják. A palota bejáratát jelentő előszoba és a közlekedő folyosó helyzete kritikus, tudniillik az előszoba felől feljőve, a folyosó oldalán bereteszelhették az ajtót, de a kápolna felől bejárható maradt a tér. Ránk maradt az ajtószárny kovácsoltvas alsó pipapántja eredeti helyén. Méretei és formája teljesen azonos a palotában másutt – in situ – meglévő pántokkal! Ez megint csak a palota építéstechnológiai egységét támasztja alá!

Ha a kápolna zárva volt, akkor a közlekedőfolyosóba nem jöhettek onnan. A közlekedő forgalmát tehát külön lehetett ellenőrizni. Fontos jelenség, hogy a nagy csigalépcső mellett is volt egy ajtó a lakótorony helyiségei, pontosabban studio felé vezető folyosót lezáróan. Kulcskérdés, hogy melyik oldalról zárhatták. Ezt a studio felől – vagyis a magánosztályok felől – zárhatták be. A nagylépcső felé nincs nyoma ajtónak. Ebből következik, hogy aki bezárkózott a közlekedőfolyosóba, de ki volt zárva a lakótoronyi magánosztályokból, annak csak egy útja volt, mégpedig fölfelé a nagy csigalépcsőn. Véleményünk szerint ez a lépcső a lakótorony körkörös őrzőszintjére vezetett. S ott az őrzők volt a helye, esetleg valamiféle tartózkodóhelyisége, emellett a toronyból való kémlelődés folytonos feladatuk volt. Mindamellett ezek az őrzők testőri minőségben is működhettek, mert a legbelsőbb lakosztályok szomszédságában tartózkodhattak, tudtuk nélkül senki sem mehetett tovább. Mivel a lakótorony magánosztályait a személyzet is innen szolgálhatta ki, ezeket az embereket is az őrk rendszerabályozták. Az alsó szintű ún. Szent István-terem és a törtvonalú lépcsőn keresztül lehetett a konyha felől a legrövidebben az ún. előszobán át a lakosztályok felé feljönni, az étekhozók részére ki kellett nyitni az ajtókat. Ha a magánlakrész felé a studio helyiségebe jelesebb vendégek jöttek, akkor az előszobán vagy a kápolnán keresztül vonulhattak be méltóságuknak megfelelően, mint afféle királyi „nappaliba”. Az eddigi vizsgálataink azt mutatják, hogy a palota építési korának megfelelő, eredeti koncepciója szerint a magánlakosztályt képező lakótorony helyiségei zsákszerű forgalmi

rendszerrel igencsak ellenőrzött átjárhatóságot és így a legmagasabb személyi védelmet élveztek. A lakótoronyban a ma ismert szintje fölött még egy emeletnek lennie kellett, s e fölött az őrzőszint következett. Továbbá tudjuk, szintenként két helyisége volt.

A studio felől induló ajtók közül a leglátványosabb átjáró az, amely a lakótorony két leginkább pompásan kialakított helyisége, a studio és a Beatrix-terem közt teremtette meg a kapcsolatot. A boltozott átjáró a Beatrix-terem kettős kapujának nagyobbikába torkollik. A díszes kapubélet belső részén levő kőkávét a 15. században levették, bevakolták és reneszánsz kazettás mennyezetet mutató díszítőfestéssel látták el. Ennek ellenére megmaradtak a jelentékeny reteszelő rüdfészek. Helyzetük arra enged következtetni, hogy a Beatrix-terem felől zárhatták le az ajtószárnyat, így ez a szép román keresztboltozatos, nagyon díszes tér valóságos zsákszoba volt, a legbelsőbb, legvédettebb hely: a 12–13. században a király tartózkodási helye.

Fentebb többször említettük az építés korának, tehát a kései 12. század koncepcióját és ennek megfelelő közlekedést, belső mozgást. A 15. században sokban változik a hasznosítás, hiszen már nem a királyi család, hanem csak egy személy, az esztergomi érsek használja. A biztonság felfogása is nyitottabbá válik, főként a humanista társasági élet kapcsán.

Írásomban azt szerettem volna kiemelni, hogy mennyire fontos egy alapos alakhú dokumentáció, hogy a műemlék tudományos értékelésének gazdag tárháza lehessen az adatfelvétel után évekkel is, amikor már pl. egy nagyrekonstrukció sok eredeti részletet eltakar vagy megváltoztatott.

Vukov Konstantin

A régi budai városháza példája

Építészirodánk, a Hetedik Műterem Kft. hosszú évek óta elsősorban az épített örökséggel foglalkozó projekteken dolgozik. A sort a fővárosi Móricz Zsigmond körtéri Gomba 1943-ban épült műemlék épületének rekonstrukciója kezdte, majd a soproni Várkerület műemléki környezetének köztérmegeújítása folytatta és a régi budai városháza épületének komplex rekonstrukciója, tetőtér-beépítése és udvarainak lefedése koronázta meg. Örömmel foglalkozunk efféle munkákkal, mert a múlt épített és kulturális rétegei olyan gazdag bázisát, kontextusát képezik a tervezési folyamatoknak, amely sokszor beláthatatlanul izgalmasabb tanulságokat hordoz számunkra, mind a „zöldmezős” projektek tervezésének tapasztalatai.

Egy napjainkban már sajnos ritkaságnak számító meghívásos tervpályázatnak köszönhetően foglalkozhattunk a Budai Várne-

gyed központjában, a Szentháromság téren álló egykori budai városháza felújításának tervezésével. Az Úri, Szentháromság és Tárnok utcák által határolt telken álló épület rekonstrukciójának engedélyezési és kiviteli terveit 2015 első felében készítettük el. A nyertes pályázati tervünk és a megvalósult munka a szokásosnál is több ponton tér el egymástól, a tervezés nem csak az engedélyezési és kiviteli tervek elkészítésének idejére korlátozódott, hanem 4 évig, a pályázat kezdetétől egészen a kivitelezés befejezéséig tartott. A pályázati szakaszban az épület közel 150 éves története csak részben és nem kellő mélységben volt megismerhető, a később elkészült műemléki tudományos dokumentáció és a folyamatos kivitelezés közbeni jelenlét tette igazán teljessé a megismerést és az abból fakadó – szándékaink szerint – lehető legpontosabb építészeti válaszok megfogalmazását.

A páratlan történeti értékű épület megújításának célja kettős volt: az alapvetően barokk, de jelentős középkori részeket tartalmazó, számtalan építési perióduson átesett, azok izgalmas anyagi, szerkezeti és térbeli lenyomatait őrző épület rekonstrukciója és a mai igényekhez méltó revitalizációja. Terveink készítése során e két szempontrendszerrel együttesen kívántuk érvényesíteni. Míg az épület földszintjén és pincéjében alapvetően publikus funkciók valósultak meg, addig az emeleti és a beépítésre került tetőtéri szinteken oktatási terek kaptak helyet. Az emeleti reprezentatív barokk térsor elsősorban az igazgatási, oktatási és reprezentatív funkcionális egységeket fogadja be, a tetőtéri szint a kutatók munkahelye. Az épület udvarainak lefedése alapvetően pótolja az épületből jelenleg hiányzó rendezvénytéri, aulyszerű funkcióra alkalmas teret, valamint földszinti elosztó szerepe, funkciója is van.

Az épület műemléki rekonstrukciója nem fűzhető fel egyetlen elvi koncepcióra, nem egyszerűsíthető le gyorsan befogadható, látványos és könnyen érthető építészeti tézisekre. A megvalósult felújítás egy pontról pontra változó, diverz, izgalmas, egye-

di megoldásokat tartalmazó részletegyüttes, ahol a feladatunk – ezen részletek megfogalmazásán túl – azok összefogása és összehangolása volt. A rekonstrukció alapvetően három részből állt: a történeti épület műemléki rekonstrukciója, a funkcióbővítésből adódóan az épület két udvarának lefedése, a tetőtér beépítése és a kor igényeinek való megfelelés a gépészeti és elektromos rendszereket tekintve. Az épület rekonstrukciójánál nagyban támaszkodhattunk a feltárást végző kutatókra, azokra a szakemberekre, akiknek a munkája éppúgy hozzájárult a végeredményhez, mint a projektben részt vevő összes – közel 100 – mérnök munkája.

Az épület funkcióbővítése két jelentős építészeti beavatkozást követelt meg: a sosem volt, nagyrészt barokk tetőtér beépítését és hasznosítását, illetve a két udvar üvegtetővel való lefedését, egyfajta előcsarnok és közösségi térként való hasznosítását. Az épület 300 éves barokk fedélszéke a II. világháborúban jelentősen megsérült, a megújítás a régi és új részek radikális megkülönböztetésén alapul. A megmaradt vörösfenyő fedélszékeszakaszokat meghagytuk, és nagy belmagasságú, nyitott fedélszékes közösségi tereket alakítottunk ki alattuk, a sérült részekeken pedig új fa fedélszék készült, a torokgerendák síkjában álmennyezettel lezárva, így egyfajta 1:1 léptékű makettként kitöltve a barokk fedélszékdarabok közti területeket. A barokk szerkezetek alatt alapelvünk az volt, hogy a szükséges új elemeket – mint füstmentes lépcsőház, gépészeti rendszerek vagy bútorok – egyetlen nagyméretű bútorszerű testbe foglaljuk, mely nem érinti a vörösfenyő fedélszék elemeit.

A két udvar lefedésénél az alapvető építészeti célunk a lefedés semleges, neutrális kialakítása volt. Az üvegtető minden részletében egyedi megoldásokat tartalmaz. A teljes szerkezet integrálja az árnyékolást, a világítást, a tűzjelző rendszert és a hő-füst elvezetést is, ezzel minimalizálva a térben megjelenő elemek számát. Ezt a magatartást követtük az épület minden részén, a gépészeti vezetékeket és egyéb szerelvényeket mindenhol rejtett módon, egyedi bútorokba integrálva vagy épp a lábunk alatt futó padlócsatornába rejtettük el. A nagyméretű emeleti terek ellátása a földszinti boltozott terek boltozattöltésében és a tetőtéri kötőgerendák miatt kialakított nagyméretű álpadlóban futnak. Az épület metszete beszédes e tekintetben, melyen jól látszanak a vastag történeti rétegek: a pince- és földszinti boltozatok feltöltései és a most kialakított tetőtéri álpadló és a torokgerendák fölötti álmennyezeti réteg.

Az épület a 150 éves története alatt – ahogy minden ilyen épület – nagyon sok átépítés során jutott el a mai állapotig. A rekonstrukció célja az épület komplex történetének megértése, a rétegeinek értelmezése volt. A most elkészült munka ennek a nagyon izgalmas történetnek csak egy új rétege. A felújítást 2019-ben ICOMOS-díjjal, Budapesti Építészeti Nívódíjjal és Pro Architectura díjjal ismerték el, illetve jelölték a Mies van der Rohe-díjra is.

Szabó Levente, Biri Balázs

Generáltervező: Hetedik Műterem Kft.

Felelős tervező: Szabó Levente

Építész tervezők: Alkér Katalin, Bartha András, Biri Balázs, Terbe Rita, Tolnai Zsolt

Munkatársak: Barta Fruzsina, Bartis Kata, Dolmány Rita, Halmay Dénes, Kunczi András, Marton Rozália, Páll András, Pelle Zita, Polgárdi Ákos, Simon Orsolya, Szigeti Nóra, Villányi Norbert (pályázat: Gyulovics István, Kovács Zsófia)

Terézvárosi helyi védett épületek vizsgálata program

Idén már 5. évéhez érkezett el az a program, amelyet az épített és szellemi örökség megőrzése érdekében indított el 2016 őszén a Budapest VI. Kerület Terézvárosi Önkormányzat és a VI. Kerület Terézvárosi Polgármesteri Hivatal Főépítési Irodája (főépítész: Matus István) együttműködve a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészettörténeti és Műemléki Tanszékével (tanszékvezető dr. Krähling János). A VI. kerületi helyi védett épületek részletes vizsgálatát vettük tervbe, amivel a megőrzött, még megmaradt értékek újrafelfedezését, a házak „öntudatra ébresztését” és nyilvántartását segíthetjük. A program során az épületek védendő értékeinek, a védettség tárgyának megállapítása és a jelenlegi állapot részletes dokumentálása a cél.

Az elmúlt négy év őszi félévei során a BME Építészmérnöki Kar harmadéves hallgatói számára féléves feladatuk részét képezte egy-egy 19. századi vagy 20. század eleji épület, egy-egy VI. kerületi, belső udvaros (gangos) bérház eredeti, levéltárban fellelhető terveinek felderítése, valamint helyszíni vizsgálata. Ennek során a hallgatók 3-4 fős csoportokban egy-egy adatlapot töltöttek ki és fényképeket készítettek. Felmérték az épület értékeit és állapotát, vizsgálva a külső és udvari homlokzatokat, a nyílászárókat, a társasház közös tereit, a lépcsőházakat, a belső udvart, a kapualjat, lehetőség szerint a padlást és a pincét, összességében tehát a közös tereket és térkapcsolatokat, a lakók magántulajdonát nem érintve. Az órai konzultációkat követően elkészült értékvizsgálati adatlapok az épületek főbb adatai és az említett részletek leírása, állapotfelmérése mellett a házak rövid építéstörténetét, építészeti értékeik bemutatását, a javasolt beavatkozásokat és részletes fotódokumentációjukat is tartalmazzák.

A hallgatói csoportok munkáját kísérte és felügyelte az Építészettörténeti és Műemléki Tanszék egy-egy oktatója és felkért mentorként 1-1 gyakorló építész, építészet- vagy művészettörténész, műemléki szakember is. A feladatot a diákok az Építészettörténet 5. – XIX. század c. tantárgy gyakorlati feladataként végezték el (tárgyfelelős oktató: Gyetvainé dr. Balogh Ágnes), ezért gyakorlatvezető oktatóik a munkájukat értékelték és érdemjeggyel jutalmazták. Az elmúlt négy év során már 230 épület vizsgálata készült el, összesen 733 hallgató részvételével, a tanszék 9 oktatójának (Daragó László, Fehér Krisztina, Fekete Csaba, Gy. Balogh Ágnes, Halmos Balázs, Kiss Zsuzsanna, Maróty Katalin, Vukoszavlyev Zorán, Zsembery Ákos) és 4 doktoranduszának (Kelecsényi Kristóf, Kovács Gergő, Németh Nóra, Székely Márton) vezetésével. A mentorok száma változó volt (13–19 fő között). A VI. kerület részéről a program fő koordinátora, szervezője Szcenci Zsófia településfejlesztési ügyintéző. Munkájának köszönhetően e félévben újabb 56 ház vizsgálatára készülünk, remélve, hogy a járványügyi intézkedések nem szakítják meg évek óta folyamatos programunkat.

A nagy mennyiségben elkészült házatlapok tudományos igényű feldolgozására, elemzésére több tudományos diákköri (TDK) témát is meghirdettünk, 2019-ben már elkészült az első TDK-dolgozat (Luleczky Judit: A 6. kerületi bérházak homlokzati változásai. Konzulens: Fehér Krisztina).

Az építészkutatásban a helyszínen végzett gyakorlat az ismeretek leghatékonyabb elsajátítási módja, és ez az építészettörténet tárgyra különösen is igaz. A historizáló épületekkel való közvetlen munka jelentősen fejleszti a hallgatók történeti értékekhez való pozitív viszonyulását, az értékvédelem fontosságának felismerését.

Gyetvainé dr. Balogh Ágnes

Fotómontázs: Szcenci Zsófia

Megújuló műemlék templomok Vas megye falvaiban

A vidéki kistelepülések számára egy-egy műemléki vagy helyi védelem alá helyezett épület egyszerre áldás és átok. A lakóházak és a még megmaradt mezőgazdasági emlékek esetében a védettség egyben az építmény halálos ítélete is lehet. Jogos a közösség elvárása, hogy az épített örökséget a jelenlegi vagy a leendő tulajdonos gondosan kezelje és megőrizze, ennek ellenére ez a törekvés több ponton komoly ellenállásba ütközik. Egyrészt a helyreállítás olyan anyagi többletterhet jelent, ami támogatás nélkül megvalósíthatatlan, másrészt a tulajdonos úgy érzi, hogy a védelem ténye korszerűsítésellenes. A megvalósítás nehézségei sem elhanyagolhatóak, ami a szakszerű felújításhoz szükséges hozzáértő szakemberek és építőanyagok hiányát jelenti. A falvak egykor legszebb házai a legtöbb településen védettek ugyan, de elhanyagoltan állnak vagy romhalmazzá csúfítják a településképet. A hitéleti épületek renoválása minden településen kiemelt közösségi érdek, ahol ugyanezek a nehézségek jelentkeznek, amikor a felújítás szükségessé válik. Gyökeresen más a helyzet, ha a plébános az ügy érdekében felvállalja a kezdeményező fél szerepét, felméri az épületállományt, számot vet a lehetőségekkel, pályázatokat keres és képes mozgósítani az egyházközséget, valamint a támogatókat. A vasvári esperesi kerületben 2012 és 2020 között Déri Péter esperes-plébános megbízása alapján munkatársaimmal több műemléki vagy helyi védett templom felújításában közreműködtünk.

Csehimindszenten kiemelt fontossággal bír a falu szülőttének, Mindszenty József bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek emlékének ápolása: a falu főterén 1992-ben felállították mellszobrát, 2013-ban felújították szülőházát – amelyből emlékmúzeum lett –, a műemléki védelem alatt álló templom, ahol a bíborost megkeresztelték és ahol első szentmiséjét mutatta be, 2015-ben nagymértékű felújításon esett át. A 13. század közepe táján épült templomhajó máig fennmaradt. A 14. században sokszögzáródású, már a korai gótikát tükröző, támpillérekkel megtámasztott boltozott szentéllyel bővítették. A törökidőket követően a 17–18. században felújították, hajóját megnagyobbitották, nyugati végéhez karzatot és tornyot, északi oldalához sekrestyét építettek. Teljeskörűen megújult a templom kívül-belül, a falfestmények, az oltárok és az orgona restaurálása mellett új liturgikus bútorzat, valamint padok készültek. A 2013–2014-ben megtervezett munka nem csupán az épület felújítását és korszerűsítését célozta meg: a templomdombon misézőtér, a templom körül pedig kálvária létesült. A falkoronán elhelyezkedő stációk a keresztút 14 állomását ábrázoló domborműveinek és Mindszenty Józseftől válogatott idézeteknek adnak építészeti keretet. A templom ma a Mindszenty-kultusz központjává, zárandoklatok fontos célpontjává vált.

Csehiben a 18. században a helyi hitközség költségén épített műemléki templom megújítása 2018 óta több ütemben zajlik. A templom és a sekrestye tetőszerkezetének felújítása, boltozatának rögzítése volt a legsürgetőbb feladat, amit a következő évben a toronysisak cseréje követett. A legégetőbb beavatkozások elvégzése után a homlokzatok és a belső felújítása a következő ütemekben történik meg.

A százhusz esztendő, helyi védettségű csipkerekeli templom szintén szakaszosan újul meg: a tetőcsere és a belső felújítás után itt már csak a homlokzatok vakolása és festése várat magára.

A több ütemben történő felújítási munkák a bérbaltavári műemléki védelem alatt álló templom esetében 2013–2020 között

zajlottak. A kvalitásos barokk berendezéssel és neobarokk festéssel rendelkező épület falkutatása során kiderült, hogy falai korábbi, középkori eredetű falszakaszokat is rejtnek. Felszentelésének 275. évfordulóján kívül-belül felújított templomban ünnepeltek a hívek.

A felsorolt helyreállítások sora azt bizonyítja, hogy a műemlékek védelme terén a forráshiányos vidéki településeken is komoly eredményeket érhetünk el. Hosszú távú stratégiával, lépésenként haladva sikeresen megújíthatók a védett épületek. Munkatársaimmal az épületdiagnosztikai, a kutatási és a tervezési munkákat faluról falura haladva szisztematikusan végezhetjük. Az évekig tartó folyamatos együttműködésünk során a megbízó számára stabil hátteret jelentő szakértői csoport alakult ki. Az egyes ütemeknél biztosítható volt a közvetlen tervezői jelenlét. A példából látható, hogy az épületen jelentkező akut problémák gyors kezelése mellett többnyire épületfelújításra, korszerűsítésre volt szükség, de van ahol egy átfogó megbízói koncepció mentén az épület és környezete mind anyagi, mind szellemi-lelki értelemben értéktöbbletet kapott. A megvalósított beruházások során az építető személyes példaadása, a helyi lakosság aktív részvétele növelte a közösségi kohéziót, ami hozzájárul az épített értékek hosszú távú megőrzéséhez.

Bakucz András építész

Műemlék-helyreállítások Solymáron

„Szűz Mária neve” róm. katolikus plébániatemplom, homlokzati és tetőfelújítása, 2020.

A templom homlokzati helyreállítására 2016-ban kaptam megbízást, miután 2000-ben megtörtént a templom belső helyreállítása Hajducsek János tervei alapján és Velledits Lajos új falfestményeivel.

A 2000 évek elején a templom új toronysisakot is kapott az 1929-ben készült sisak eredeti formájában.

A solymári templom építése dr. Haris Andrea építéstörténeti kutatása szerint 1782–1799 között történt, a templomhajó első felszentelése már 1784-ben, a torony és a főhomlokzat építése 1799-re fejeződött be. A teljes berendezés után végleges felszentelése 1821-ben történt meg. A templom késő barokk (copf), a főhomlokzat már inkább klasszicista jellegű.

A templom homlokzat-helyreállítási tervezése a pontos felméréssel kezdődött. Mivel korlátozott anyagi lehetőségeink miatt fotogrammetriás felmérésre nem volt lehetőség, geodéziai módszerrel – digitális teodolittal – határoztuk meg a templom magassági fő méreteit. Az alaprajzi méreteket manuálisan mérőszalaggal, a homlokzati párkányokat, részleteket saját fotók és emelőkosaras szemle alapján tudtuk megrajzolni.

Saját alaprajzi felmérésünket a rendelkezésre álló korabeli alaprajzi vázlatokkal vetettük össze.

Tudvalvó, hogy a solymári kegytemplom szentélye alatt kriptá épült az alapító Majthényi Károly és családja számára.

A korabeli ábrázolásokból és a felmérésből derült ki, hogy a templom eredetileg szimmetrikusan elhelyezkedő kétoldali oldalakkal épült meg, amiből ma a déli oldalon a sekrestye áll.

A másik északi oldali mellékszárnny sírkápolnának, illetve kriptá előkápolnájának bejáratát szolgált, ahonnan meg lehetett közelíteni a kriptát is. Jelenleg a kriptá a jobb oldali empire mellékoltár előtti csapóajtóval közelíthető meg. A felmérés ki-

mutatta a sekrestye második szintjére vezető csigalépcsőt tartalmazó, szögben záródó falsarkot, amely szimmetrikusan helyezkedik el a másik, volt sírbolt felé is. Feltételezhető, hogy itt is egy csigalépcsővel lehetett lejutni a melléképületből a kriptába, vagy fel a melléképület/sírbolt padlásterébe. A bejáratot később befalazták, amikor a melléképületet sérülése, süllyedése miatt a 19. században lebontották. Ezeket a részleteket csak célzott feltárás során lehetne megnyugtató módon tisztázni.

Rendkívül érdekes az orgonakarzat feletti tér, amelyben a torony falait hatalmas boltozott kiváltások tartják. Falconer Ferenc skót származású festőművész 1797-ben készült oltárképén a templomot már toronnyal ábrázolta, bár a torony és a főhomlokzat végleges formájában csak 1799-ben készült el.

A homlokzatot a '70-es években teljesen újravakolták, szerencsére alapos munkával, tehát a vakolat megtartási állapota igen jó volt. Sajnálatos, hogy az eredeti bevonatréteget akkor leverték, elpusztították. Le kellett simítani a dörzsölt kóporos színezésű felületeket és műemlék festékekkel a sötét tónusokat sokkal világosabb, kéttónusú festésre cseréltük. Természetesen a repedéseket, folytonossági hibákat javítani kellett, amihez műemléki vakolatrendszer speciális összetevőit írtuk ki. Rákos Péter kőrestaurátor végezte el az ablakok kökereteinek, a főbejáratnak és a kőanyagú vázák, díszítőelemek tisztítását és kiegészítését. A párkánytagozatokat több helyen javítani, kiegészíteni kellett. A 70-es években készült műköbeton lábazat javítás után új festést kapott.

A homlokzati helyreállítást a kivitelezés folyamatában a tetőhéjalás felújítása követte. A tetőszerkezetet, amely Möller István (1922. évi) véleménye szerint figyelemre méltó volt, még a nyolcvanas években lebontották, újra cserélték, acél kötőgerendák és vb. koszorúszerkezet biztosította a csehsüveg-boltozatok állékonyosságát. Külön gondot okozott a szentély feletti félkör alaprajzú kúpos záródás, amelynél a szabálytalan módon készített sugaras szaruzat és a hódfarkú cserepezés avulása okozta a faanyag szerkezeti károsodását, amelyet emiatt újra kellett építeni.

Megrendelői döntés értelmében vörösréz lemezfedés készült, és a teljes bádogozást is vörösréz lemezből állították helyre.

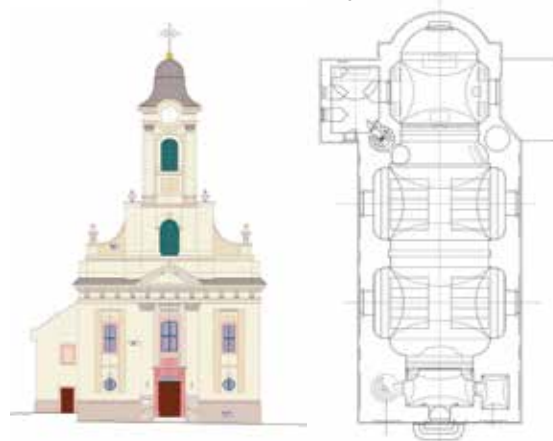
Ezzel a 2020. évben befejeződött a solymári templom külső-belső teljes felújítási ciklusa.

Építész tervező: Szalay Gábor

Építéstörténet-kutató: dr. Haris Andrea

Kőrestaurátor: Rákos Péter

Kivitelező: Czibula Péter Cz Kft., Esztergom

MEGLÉVŐ, FELÚJÍTANDÓ DÉLI, TEMPLOM-TÉRI HOMLOKZAT

Solymári Dr. Jablonkay István Helytörténeti Gyűjtemény, tetőszerkezet felújítása 2019.

A gyűjtemény műemlék épületének kőtár- és színbővítését és helyreállítását 2003-ban, a gyűjtemény alapításának 30. évfordulójára készítettük el.

A Porszász-ház, amely a 19. század végén épült, a falu főterén lévő Apáczai Csere János Múvelődési Házzal szemben áll.

A gyűjtemény gerincét a solymári régészeti feltárások, bronzkori, római kori, középkori ásatási anyag, a solymári vár ásatásából tárolt középkori kőfaragványok, védett patikaberendezés, a Vendéglátóipari Múzeum tulajdonában lévő boltberendezés, valamint a helyi népviselet és használati tárgyak bemutatása jelenti.

A házat ideiglenes gépszín egészítette ki, ahol a muzeális értékű mezőgazdasági eszközök kaptak helyet.

Az épület L alakú alaprajzi elrendezése kisvárosi „típus”-házaként jellegzetes 19. század végi, 20. sz. eleji gyakorta alkalmazott megoldás volt, 3 lakószobával. Alatta a löszbe vájt, szerkezetiileg különálló pincével, konyha-kamra részekkel a beforduló épületszárnyban, az udvar felé tornáccal készült. A padlás a kapubejáró fölött takarmánytárolásra szolgált. Az épület zárt sorú beépítéssel és kapubehajtóval csatlakozik a szomszéd ingatlanokhoz. Az épület kőalapokkal, vegyes vályog-tégla falazattal és másodlagos felhasználású fa kötőgerendás, tornácos tetőszerkezettel készült el. A kocsiszín és a gazdasági szárnyak hátrafelé a hosszú kertbe nyúltak be annak idején. A telket a későbbiekben megfelezték és az épületet tsz-irodának használták a 20. század második felében, míg a 1973-ban a Helytörténeti Társaság számára átadták a gyűjtemény elhelyezése céljából. Ekkor minősítették műemlékké is.

A csatlakozó szín, ahol a gyűjtemény nagyobb darabjait, prést, régi tűzoltószivattyút, szánt, kocsit tartottak, már összeomlással fenyegetett.

Az önkormányzat az épület teljes felújítása, az épület alatti löszbe vájt borpince községi program alapján történő mentesítése, megerősítése, új kőtár létesítése és az udvarban álló kisház helyén új iroda-irattár-wc csoport létesítése mellett

döntött. Ezáltal a műemléki védettség alatt álló ingatlan teljes kihasználtsága valósult meg.

A műemléki tervezés során a fő hangsúlyt a fa ácsszerkezetű, modern, de a hagyományos ácsszerkezetek szerkesztési elveire épülő új szín és a térszín alá süllyesztett új kőtár pincéje kapta. A pince összeköttetésbe került a pincetéglákkal „mentesített” és terét megtartott régi borpincével is.

A szín a külső telekhatáron bontott nagyméretű bélyeges téglából készült körítőfalakat kapott. A bontott téglát használtuk a vasbeton boltíves pincehelyiség parapetfalának elkészítésére is, amely a kőtár faragott római és középkori köveinek hátteréről szolgál, valamint a tornác padozatának újjáépítésére is. A kiegészítő irodai, irattári és mosdófunkciójú új épület helytakarékosági szempontból és a gyors felújíthatóság érdekében könnyűszerkezetes kivitelben készült.

Súlyt helyeztünk az épület udvarának egységes kialakítására, amit az épület legfontosabb közösségi tereként kezeltünk.

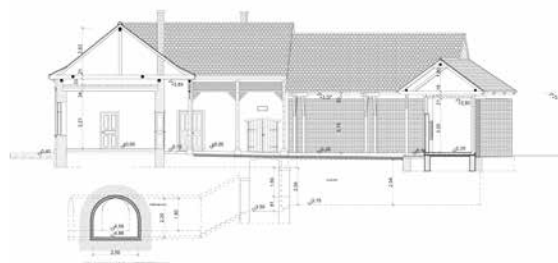
Több tervezési és kivitelezés fázis után 2019-ben került sor a régi tetőszerkezet újjáépítésére is, részben a régi szerkezeti elemeket megtartva, és teljesen új, de az eredeti szelvényméretek megtartásával teljes szaruzatcserével és hódfarkú cseréphejálással.

Helyeállítva és bővítve 2003-ban, homlokzatfelújítása 2013-ban, tetőfelújítása 2019-ben történt.

Az épület felújítása bekerült a KÖH és a PM műemlékmustra kiadványába 2004. és 2013. évben. Az elkészült Helytörténeti Gyűjtemény épülete újranityása óta a solymári közösségi élet fontos helyszíne lett, és a tetőszerkezet felújításával az ingatlan teljes felújítási ciklusa befejeződött.

Építész tervező: Szalay Gábor
Statikus: dr. tech. Galántay György
Kivitelező: Hlacs Tibor, Pilisautó-Ács Kft.

Szalay Gábor

A gödöllői Várkapitányi-lak helyreállítása

A barokk épület a Grassalkovich-uradalom részeként a kastély közelében az alsó parkban található. Tisztartói házként működött, majd a kastély királyi korszakában Várkapitányi-lak volt és végül a XX. században Horthy kormányzó testőrségének volt a székhelye. A XVIII. századi emeletes épületet kétszáz év alatt többször alakították. A II. világháború után sorsa a kastélyhoz hasonlóan siralmas volt. Állapota fokozatosan romlott, ipari szövetkezet irodái voltak benne. A méltatlan funkciók ellenére belső elrendezése alig változott és fedélszéke is megőrizte a barokk formát. A város 1992-ben kapta meg, de az állagmegóvás elmaradt. 1994-ben a Gödöllői Királyi Kastély Kht. tulajdona lett, viszont 1996-ban egy magáncég részére eladták. Ezt követően több terv született az épület hasznosítására, de a túlzó funkciók miatt nem kapott építési engedélyt. A kisebb programmal 2006-ban jóváhagyott terv megvalósítása szintén elmaradt. Eközben az állagromlás fokozódott és az épület eredeti tartozékai szép lassan nagyrészt elenyésztek.

Gödöllő Önkormányzata 2010-ben vásárolta vissza – közösségi funkcióra vonatkozó elképzeléssel – az akkor már megtámasztott és aládúcolt épületet. Az épület falait és a tetőt ideiglenesen megerősítették, majd 2014-ben a KÍMA Stúdió kapott megbízást az eredeti térszerkezet és tömegforma teljes helyreállításának megtervezésére, viszont a Norvég Alap támogatása elmaradt. 2016-ban az önkormányzat a felújítás ütemezett megvalósítása mellett döntött saját forrásból. Elsőként a tetőszerkezet, a részleges födémcsere és a favázás veranda szerkezeti munkái készültek el. 2017-ben az épület tartószerkezeti megerősítése és a homlokzatok helyreállítása fejeződött be. 2018-ban tovább folytatódott a belső terek már korábban több ütemben megkezdett festőrestaurátori feltárása és konzerválása. A helyreállítás befejezéseként 2019-ben a belső kialakítása, a megmenthető díszítőfestések konzerválása-bemutatása és a gépészeti korszerűsítés történt meg.

A fedélszék eredeti szerkezetéből kevés maradt meg, de az egész fedélszék a barokk forma pontos másaként épült újjá. Az emeletes faverandát elemeire szétszedve restaurálták, pótolták. A kőpillérek által tartott földszinti, boltozatos tér szerkezeti károsodása miatt a közbenső födém vasbeton erősítést kapott. A teljes külső helyreállítás során a falakat újravolták a párkányok, tagozatok mintaszerű újrahúzásával. A hiányzó homlokzati nyílászárók gondos újragyártása a megmaradt tok-szerkezetek felújításával történt. A belső helyreállítás során a gépészeti szereléseket az értékes terek zavarása nélkül kellett megoldani. A feltárt és megmenthető festések bemutatása az egyes rétegek konzerválásával és értelmező kiegészítésével készült. Újrafestés csak a teljesen elpusztult festésű helyiségben történt. A belső ajtók és a tölgyfa lépcsőfokok igényesen lettek pótolva és felújítva. A padlóburkolatok suttói kőlapból és tölgyfa svédpadlóból készültek. A szomszédos védett épületben működő étteremmel közös terület környezetrendezése a közeljövőben készül el.

Klaniczay Péter

A beruházás költsége: 433 millió forint

Helyszín: Gödöllő, Szabadság út 2.

Építéssz: Kíma Stúdió (Kruppa Gábor, Merkel Tamás)

Statika: Besey László

Kivitelezés: Belvárosi Építő Kft., Stilfa Kft.

Restaurálás: Lángi József, B. Juhász Györgyi, Somogyi Márton,

Fabók Balázs, Asztalos György

Díszítőfestés: Lovas Gabriella

Lebonyolítás: Mészáros Judit főépítész, Stark Jenő, Varga Gábor

Műemlék-felügyelő: Klaniczay Péter

Műemléki szakértő: Tarbay Anna Mária

Épületkutató: Rostás Péter, Balázsik Tamás

Multipor belső oldali hőszigetelés, amennyiben kívülről tilos

Ilyen eset például a műemlékvédelem alatt álló homlokzatok hőszigetelése az eredeti homlokzat megtartása miatt. A Multipor hőszigetelő lapokkal történő belső oldali hőszigetelés megoldást nyújt a szerkezet hőszigetelő képességének javítására ott, ahol a határoló szerkezet hőszigetelése a külső oldalon nem valósítható meg.

A hőszigetelő anyagokat Magyarországon legtöbbször a polisztirol és a szálas anyagú termékekkel azonosítják, pedig az utóbbi években egyéb, speciális igényeket is kielégítő hőszigetelési megoldásokra alkalmas termékek is rendelkezésre állnak a piacon. A Multipor hőszigetelő lapok stabil, ásványi kristályszerkezetűek, nem tartalmaznak szálas összetevőket, így a hőszigetelések széles palettáján új alternatívát nyújtanak: ásványi, tömör, mégis jó hőszigetelő. A milliő apró pórusba zárt levegő – mely természeténél fogva kiváló hőszigetelő – biztosítja az építőanyag kiemelkedő hőszigetelő képességét.

Az Ytong innovációs termékfejlesztése

A pórusbetongyártás fejlesztéseinek eredményeként lehetővé vált a hőszigetelő lapok előállítására, amely Németországban Multipor néven került az építőanyag-piacra. A pórusbeton hőszigetelő lapok gyártásához tulajdonképpen a pórusok számát kellett növelni. Így előállításra került a pórusbeton falazóelemek pórustartalmának többszörösével rendelkező, alacsony hővezetési tényezőjű, könnyű (115 kg/m^3) Multipor hőszigetelő lap. Hazánkban a termék 2008 óta elérhető kereskedelmi forgalomban és számos referenciával bír belső oldali alkalmazása tekintetében (pl. Csiky Gergely Színház – Kaposvár, Dr. Szántó László Szeretotthon – Pécs, MTK-stadion – Budapest stb.).

A természetes alapanyagok (homok, cement, víz) az alacsony előállítási energiaszükséglet, a kikerülő melléktermék nélküli gyártás és felhasználás (nem szabadulnak fel mérges gázok) mind a természeti környezet terhelésének csökkentését jelenti. Ebből adódóan a Multipor ásványi hőszigetelő rendszer megfelel a vonatkozó környezetvédelmi követelményrendszernek, melyet független tanúsítószervezet a „Környezetbarát” védjegy használatának jogosultságával is igazol.

Belső oldali hőszigetelés elve

A Multipor hőszigetelő lapok alacsony páradiffúziós ellenállása és kapilláris szerkezete biztosítja, hogy a belső oldali hőszigetelés párazáró réteg nélkül kerüljön kialakításra. Az anyag szerkezete a fűtött tér páratartalmát képes felvenni, majd azal egyidejűleg a kapilláris szerkezetből adódóan azt visszavezetni a belső tér felé (kiszáradás). A Multipor ásványi lapokkal történő belső oldali hőszigetelés csak normál hőmérsékletű és páratartalmú helyiségekben nyújt optimális megoldást. A tartósan magas páratartalmú, rosszul szellőző és nedvességgnek kitett helyiségek (mosókonyhák, nem szigetelt vizes pincék) utólagos belső oldali kiegészítő hőszigetelésére nem javasolt.

Csak akkor működik jól a hőszigetelés, ha a ragasztás az alapfelületre Multipor rendszerhabarccsal történik, és a belső felületképzés is páraáteresztő réteg. Belső oldali hőszigetelés alkalmazását minden esetben meg kell, hogy előzze a gondos tervezés, mely kiterjed a szerkezetek külső felületképzésének, csapadékvédelmének a vizsgálatára, és a hőszigetelt szerkezet teljes keresztmetszetű működésének az épületfizikai igazolására.

A hőkibocsátás problémája

Eltérő hőtechnikai tulajdonsággal rendelkező anyagok összeépítésekor szerkezeti hőhidak, a határoló szerkezet formai gazdagságából következően pedig geometriai hőhidak alakulnak ki. A hőhidak környezetében többdimenziós hőáramlás jön létre, ami hasonló egy fürdőkád leeresztésekor tapasztalható megnövekedett vízáramláshoz. A meleg levegő magával viszi a páráját és a hőhidas felületen lehűl, a nedvesség kicsapódik belőle. A nedves, alacsony hőmérsékletű felületek ideális környezetet teremtenek a penészgombák fejlődéséhez, szélsőséges esetben a tartósan nedves szerkezetek állagromlásának a veszélye is fennáll.

Multipor belső oldali hőszigetelés alkalmazásával a belső felületi hőmérséklet megemelkedik, megszűnik a felületi páralecsapódás. Az anyag szerkezetlen lúgos összetételéből ($\text{pH} = 11$) adódóan a penészgombák kialakulásának a kockázata minimális. A felületi hőmérséklet emelkedése növeli a komfortérzetet, alacsonyabb léghőmérséklettel is biztosítható az elvárt kényelem, mely energiamegtakarításhoz vezet.

Régi építésű falazatok hőátbocsátási tényező („U”) értékei Multipor hőszigetelés előtt és után.

Falazat típusa	Hőszigetelés nélkül U (W/m²K)	Multipor hőszigeteléssel U (W/m²K)						
		75 mm	100 mm	125 mm	150 mm	200 mm	250 mm	300 mm
nehéz kőfal	3,12	0,50	0,37	0,30	0,26	0,20	0,16	0,13
középhezű mészkőfal 40 cm	2,07	0,47	0,35	0,29	0,25	0,19	0,16	0,13
kisméretű téglafal 25 cm	2,04	0,46	0,35	0,29	0,25	0,19	0,16	0,13
kisméretű téglafal 38 cm	1,52	0,43	0,33	0,28	0,24	0,18	0,15	0,13
kisméretű téglafal 51 cm	1,21	0,40	0,31	0,26	0,23	0,18	0,15	0,13
nagyméretű téglafal 44 cm	1,36	0,42	0,32	0,27	0,23	0,18	0,15	0,13
nagyméretű téglafal 59 cm	1,08	0,39	0,30	0,26	0,22	0,18	0,15	0,12
nagyméretű téglafal 74 cm	0,89	0,36	0,29	0,24	0,21	0,17	0,14	0,12
B30 téglafal	1,57	0,43	0,33	0,28	0,24	0,19	0,15	0,13
ikersejtéglafal 38 cm	1,08	0,39	0,30	0,26	0,22	0,18	0,15	0,12
kisméretű mészhomok fal 38 cm	1,70	0,44	0,34	0,28	0,24	0,19	0,15	0,13
kisméretű mészhomok fal 51 cm	1,37	0,42	0,32	0,27	0,23	0,18	0,15	0,13
kisméretű mészhomok fal 64 cm	1,15	0,39	0,31	0,26	0,22	0,18	0,15	0,12
nagyméretű mészhomok fal 44 cm	1,53	0,43	0,33	0,28	0,24	0,18	0,15	0,13
nagyméretű mészhomok fal 59 cm	1,22	0,40	0,31	0,26	0,23	0,18	0,15	0,13
nagyméretű mészhomok fal 74 cm	1,02	0,38	0,30	0,25	0,22	0,17	0,14	0,12
házgyári panelfal	0,73	0,33	0,27	0,23	0,20	0,16	0,14	0,12
vasbeton fal 25 cm	3,02	0,50	0,37	0,30	0,26	0,20	0,16	0,13

Multipor ásványi hőszigetelő lap előnyei

- » nem éghető (A1)
- » kiváló hőszigetelő képesség
- » homogén tömör anyagszerkezet
- » alaktartó
- » könnyen alakítható
- » gazdaságos felhasználás
- » környezetbarát
- » hangelhelyelő
- » impregnált

multipor®

Új épületenergetikai szoftver az Ursától

Hazánkban folyamatosak a törekvések arra, hogy az épületek energetikai tanúsítására vonatkozó jogszabályok tökéletesítésre kerüljenek. Gyakorlatilag két fő jogszabályról beszélhetünk, melyeket már számos alkalommal átdolgoztak: az egyik a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet, ami az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásával foglalkozik, valamint a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet, amely az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szól. Talán a folyamatos változtatás is magyarázza, hogy a módosítások tartalmát nem egyszerű követni, de muszáj. A legújabb szabályozások alapján a 39/2015. (IX. 14.) MvM rendelet módosítja a korábbi 7/2006. (V. 24.) TNM rendeletet és a 261/2015. (IX. 14.) Kormányrendelet módosítja a korábbi 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendeletet. Ez a két jogszabály közvetlenül szabályozza az épületek hőtechnikai és energetikai követelményeit, melyek alapját jelentik a korszerű és minden igényt kielégítő építőipari tervezésnek.

Az Ursa vállalat a Budapesti Műszaki Egyetem szakembereivel karöltve kifejlesztett egy professzionális épületenergetikai szoftvert, amely segítségével a 39/2015. (IX. 14.) MvM rendelet előírásait követve lehet az adott épület épületenergetikai szintjét meghatározni.

Az Ursa épületenergetikai méretező szoftverben 4 különböző modul került kifejlesztésre.

Az **energetikai modul** az egész épületre vonatkozik. Itt manuális módon be kell vinni az adott épület helyiségeit és ki kell választani az adott helyiségek hűlő épülethatároló szerkezeteit a kívánt rétegrendekkel együtt (a korábban a rétegrendi modulban létrehozott szerkezetek közül). Ezt követően az energetikai rendeletben meghatározott módon végig kell menni a különböző épületenergetikát meghatározó almodulokon: a nyári túlmelegedés, a fűtési rendszer vizsgálata, a melegvíz-ellátás, a légtechnikai rendszer, a hűtés és a világítás. Az energetikai modulban az épület rendeltetését is egyszerűen ki tudjuk választani és szabadon változtatni. Nagyon egyszerűen változtatható az épület energiaigény-besorolás követelménye is (hővesztesség minősítése). A hővesztesség formája a 7/2006. rendeletben lévő alapesetet jelöli és a jelenleg érvényes megfogalmazásokat veszi figyelembe, amelyek a költségoptimalizált energiaigényű épületeket és a közel nulla energiaigényű épületeket jelentik. Ezek között egy épület esetében a szinteket tekintve gyorsan tudunk váltani és ezáltal gyorsan láthatóvá válik az eltérés is.

A **tetőtéri szerkezet modul** használatával a beépített magastetők vonalmenti hőhívvesztéseiről kapunk további, részletes információt.

Negyedikként a **költségszámítás modul** a beépített magastető-szerkezet esetében mutatja meg a komplett tetőszerkezet költségét, természetesen az egyes anyagokra leszűkítve. Ezáltal például az is jól láthatóvá válik, hogy a szigetelőanyag költsége pontosan mit befolyásol, és mit tesz ki a tető 100%-os összköltségéből. Ez azért is érdekes, mert érdekes módon a gyakorlatban valamiért csak a szigetelőanyagokat szokták egymáshoz viszonyítani, mégpedig ár alapján. Az összehasonlítási lehetőségek a szoftver alapján új értelmet nyernek: a tető teljes költségéhez viszonyítva vizsgálja energetikailag is azt, hogy mit jelent, ha a legolcsóbb és mit jelent, ha a legdrágább szigetelést építjük be (pl. legolcsóbb szigetelés: 0,039 W/mK, legdrágább szigetelés: 0,032 W/mK). Sokak meglepődésére fogja a program bebizonyítani, hogy az eltérés a ráfordítandó költséget tekintve igen csekély az elérhető, számottevően magasabb hőszigetelési teljesítményhez képest, ráadásul gyorsan megtérül!

Az Ursa bízik abban, hogy az új szoftver népszerűsödésével a vállalat is nagyban hozzájárul majd a hazai épületenergetikai fejlesztések kivitelezésének egyszerűsítéséhez.

URSA Salgótarján Zrt.

Varga Tamás okleveles építész, alkalmazástechnológus

www.ursa.hu

A **rétegrendi modulban** gyakorlatilag minden hűlő épülethatároló szerkezetet össze lehet állítani (pincepadló, pince külső fal, külső fal, padlásfödém, beépített tetőtér, alulról hűlő födém stb). Az adott rétegrend összeállítása után a program kiszámolja a hőátbocsátási tényezőt valamint a rétegrendhez tartozó egyéb épületfizikai görbéket: a páratechnikai görbét, a relatív nedvességtartalom eloszlás görbét, az egyensúlyi nedvességtartalom görbét és az egyensúlyi hőmérséklet eloszlás görbét. A hőátbocsátási tényező követelmény értékét rugalmasan ki lehet választani akár alapesetre (a 7/2006. rendeletben található U-érték), akár az utolsó változtatásban megfogalmazott költségoptimalizált vagy közel nulla energia szintre. A rétegrendi modul univerzális: tartalmaz minden Ursá szigetelőanyag-terméket, de azon felül természetesen más építőanyagokat is, továbbá szabadon bővíthető a saját építőanyag-állománnyal.

A vízszigetelés innovációi egy helyen

Szigetelés Expo 2020

Az innovatív vízszigetelések iránt érdeklődőket várják 2020. október 6-án a forgószínpadszerű, gyakorlati bemutatókkal tarkított Szigetelés Expón.

Vízszigetelésről lesz szó, mert szükségünk van a vízre, de nem mindenhol.

Ahogy nincs két egyforma építkezés, úgy nincs két egyforma vízszigetelési feladat sem, amelyekre ne lehetne akár különböző, mégis szakmailag azonos értékű, elsőrangú megoldást találni. Az ok az építési segédanyagok területén is tapasztalható robbanásszerű fejlődés.

Zavarba ejtő is lehet, ha egy-egy adott vízszigetelési problémára akár egyetlen gyártó, pl. a Mapei több, különböző megoldást kínál. Lássuk az okokat és tegyünk rendet!

Szigetelés megszokott vagy szokatlan helyekre

A vízszigetelési feladatok csak látszólag egyformák. Különbözhetnek az építési körülmények, a környezeti behatások vagy éppen a megrendelői igények, így akár egy azonos feladatra különböző technológia – lemezes, kent, öntapadó vagy szórt – lehet a megfelelő. Amíg gyakran a gyártóknak egy-egy feladatra egy-két megoldásuk van, addig a Mapei akár a „részös” vagy éppen az egyszerűbb felületekre is több közül kínálja a leginkább megfelelőt, a leghatékonyabbat. Mindez köszönhető a cégnél rendelkezésre álló technológiai és szaktudásbeli háttérnek. Aki pedig mindezt szívesen megismerné, az semmiképpen ne hagyja ki 2020 rendhagyó eseményét, a Szigetelés Expót!

„Számos esetben találkozunk az egyébként műszakilag teljesen korrekt bitumenes lemezszigeteléssel olyan beruházásokon is, ahol a Mapei vízszigetelési innovációja, az öntapadó lemezek alkalmazásával gyorsítható és költséghatékonyabbá is tehető a kivitelezés” – mondta el Szauner Csaba kereskedelmi vezető a rendezvény üzenetére utalva. – „Nem is beszélve az élmunkaigény csökkentésében komoly hozzáadott értéket kínáló és még kevés helyen látható szórt vízszigetelésekről. Ezek előnyeivel és gyakorlati alkalmazásával is várjuk a kivitelezési hatékonyság iránt érdeklődőket.”

Rendhagyó bemutató: Szigetelés Expo 2020

Gyors és költséghatékony megoldások kisebb munkaerő-igénnyel, ezek a jellemző igények a ma beruházásai esetén. Legyen szó csapadékvíz vagy talajvíz elleni szigetelésről, lemezes vagy bevonatszigetelésekről, akár ezek kombinációjáról, minden vízszigetelési feladatra legalább egy, de inkább több alkalmazható lehetőséggel ismerkedhetnek meg az esemény látogatói. Érdemes tehát úgy tervezni, hogy az egész napot a

rendezvényen tölti, akit a legújabb technológiák érdekelnek. Az egyes műszaki megoldásokkal, járatos rétegrendekkel kapcsolatosan a szervezők javaslatok sorával és megvalósult épületeken, referenciákon gyűjtött tapasztalatokkal készülnek.

A rendezvény különleges helyszíne a budapesti Villamosszigetelő és Műanyaggyár volt iparszarnoka. A látogatók itt nem csupán meghallgathatják a különböző vízszigetelések jellemzőit, de meg is tekinthetik, hogy hogyan működnek ezek a technológiák a gyakorlatban.

Tervezőknek és kivitelezőknek egyaránt tartogat érdekességeket, átfogó megoldásokat a forgószínpadszerűen szervezett esemény. A bemutatókra 8.00 és 16.30 óra között 4 helyszínen, 4 témában ismétlődve kerül sor. A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Az esemény a Magyar Építész Kamara által akkreditált, MÉK 2 pont (2020/140).

További információ, a nap teljes programja és a regisztráció: www.szigetelesexpo.hu

CONSTRUMA kivételesen októberben!

A CONSTRUMA – OTTHONDesign otthonteremtési kiállítási csoport az idén a rendkívüli helyzetre tekintettel tavaszról átkerült őszre, így ezúttal október 7-11. között kínál lehetőséget a szakmának és a végfelhasználóknak, hogy feltérképezzék a lehetőségeket, ötleteket, információkat gyűjtsenek.

Az építőipari ágazatban is fontos szerepet töltenek be a szakkiallítások, ahol az újdonságok bemutatathatók, személyesen felmérhetők az igények, a szakmai, fogyasztói reakciók. Sajnos az idén a járványhelyzet miatt itthon és nemzetközi szinten is elmaradtak ezek a rendezvények.

A gazdasági lendület gyorsításában is fontos szerepet betöltő kiállítások újraindítása a gazdaság újraindulásával együtt már nemzetközileg is elkezdődött, és ezt a nemzetközi trendet követi a HUNGEXPO is: októberben meg kívánja rendezni a tavasszal elmaradt fontos iparági kiállításait, így a CONSTRUMA mellett az IPAR NAPJAI szakkiallítást is.

Mivel a járványhelyzet várhatóan hosszabb ideig határozza meg életünket, így a HUNGEXPO az elmúlt időszakban felkészült arra, hogy a járványügyi kockázatok minimalizálásával, az előírt higiéniai feltételekkel, speciális szabályozással, kiállítók és látogatók biztonságát szem előtt tartva teremtsen meg a megfelelő környezetet a kiállítások lebonyolítására. A kidolgozott szabályozás, a rendezvényekre vonatkozó POST COVID kézikönyv elérhető a kiállítások honlapján. A kiállítási terület napi fertőtlenítése, a beléptetésnél alkalmazott fertőtlenítő/lázmérő kapu, a kötelező maszkviselés a pavilonokban, csak néhány kiragadott példa az óvintézkedések közül.

A speciális körülmények között megrendezésre kerülő októberi CONSTRUMA/OTTHONDesign kiállításokon mintegy 200 kiállító vesz részt, és készül a személyes találkozásra a szakemberekkel, meglévő és potenciális partnerekkel, vásárlókkal. Az ő bemutatkozásuk mellett a rendezvény szakmai partnerei is megtartják tavaszra tervezett konferenciáikat, melyeket szintén speciális feltételek mellett, megfelelő távolságtartással rendeznek meg. A külföldi kiállítókat minden lehetséges eszközzel segítik, hogy zökkenőmentesen megérkezzenek a kiállításra.

A szakmai és végfelhasználó számára – a helyszíni sorban állás elkerülése érdekében – online jegyvásárlást kínálnak, ezúttal igen kedvező, egyedi árral.

A kiállítás tervezett szakmai programját az alábbiakban olvashatják.

Október 7., szerda

9.30–15.30 HŰTÉSTECHNIKA

A Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara épületgépészeti szakmai továbbképzése. Zártkörű rendezvény, kizárólag előzetes regisztrációval látogatható, mely a www.bpmk-oktatas.hu oldalon lehetséges.

Szervező: Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara.

Mérnöki kamarai épületgépészeti szakmai továbbképzés (kizárólag előzetes regisztrációval látogatható).

9.30–15.30 Építőgépezés szakmai nap – Útépitő gépek alkalmazási és biztonsági rendszerei

Szervező: Magyar Mérnöki Kamara Anyagmozgatógépek, Építőgépek és Felvonók Tagozat.

Továbbképzési pont: MMK AÉFT továbbképzési pont folyamatban.

13.00–14.45 MIRE ELÉG A FORRÁS?

A költségtervezés és a költségek kézben tartása a nagy értékű építési beruházásoknál – pódiumbeszélgetés.

Szervező: ÉVOSZ Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége.

15.00–16.30 BÉRLAKÁSEPÍTÉSI PROGRAM 2020

Szervező: Társaság a Lakásépítésért, Lakásfelújításért Egyesület.

Október 8., csütörtök

9.30–15.00 Tetőszigetelések, csarnoktetők, erkélyek, teraszok szigetelése, vízes üzemű terek szigetelése

BPMK építési szakmai továbbképzése. Előzetes regisztráció kötelező, a www.bpmk-oktatas.hu oldalon lehetséges.

Szervező: Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara.

Továbbképzési pont: mérnöki kamarai építési szakmai nap.

10.00–16.00 MONTÁZS 2020, azaz az építész kamarai szakmagyakorlók érintő aktuális témák

Szakmai továbbképzés építész kamarai szakmagyakorlók számára.

Előzetes regisztráció kötelező, amely kizárólag a <http://tako.mek.hu> oldalon lehetséges.

Szervező: MÉK, Magyar Építész Kamara.

Továbbképzési pont: MÉK.

10.00–13.00 „Megújuló otthonaink, megújuló hazánk”

a lakásszövetkezetek és társasházak megújulási akcióterve 2020–2030.

Szervező: Lakásszövetkezetek és Társasházak Országos Szövetsége.

Október 9., péntek

9.30–11.30 Digitális építőipar: utópia vagy realitás?

Vitaindító workshop az építőipari ágazat és az állami szereplők részvételével.

Résztevők: ÉVOSZ, ITM, MKIK/MVP.

Szervező: MKIK Magyar Kereskedelmi és Iparkamara.

10.00–13.30 A kőanyagok felhasználásának és elhelyezésének újragondolása

Szervező: Kőfaragó és Műkőkészítő Vállalkozók Országos Ipartestülete.

Továbbképzési pont MÉK akkreditáció folyamatban.

14.00–17.30 „AZ ÉV TETŐJE 2019” nivódíjpályázat

Eredményhirdetés és ünnepélyes díjátadó.

Szervező: ÉMSZ Épületszigetelők, Tetőfedők és Bádgosok és Ácsok Magyarországi Szövetsége.

(Zártkörű rendezvény, részvétel csak ÉMSZ-meghívásra.)

10.00–14.00 ÖKO HOME – ÖKO CITY konferencia: környezetudatos építési termékek, technológiák a karbonsemleges épületek építéséhez

Szervező: ÉVOSZ MAKÉSZ Környezettudatos és szerelt technológiák szakmai tagozat.

Továbbképzési pont: MÉK akkreditáció folyamatban.

14.00–15.00 Kőfaragó és Műkőkészítő Vállalkozók Országos Ipartestületének éves közgyűlése (zártkörű)

A szervezők a program változtatásának jogát fenntartják.

Részletes folyamatosan aktualizált program, konferenciaregisztráció: www.construma.hu.

A Magyar Építész Kamara, illetve a Magyar Mérnöki Kamara tagjai számára a HUNGEXPO-val kötött együttműködésnek köszönhetően a CONSTRUMA szakmai napjain, 2020. október 7 és 9. között a kiállítás látogatása ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött.

A CONSTRUMA Otthonteremtési kiállítás látogatásáért a MÉK 1 továbbképzési pontot ad naponta, minimum 3 óra kiállítási látogatásért. (Bírálati sorszám: 2020/38.) Az igazolás átvehető a Magyar Építész Kamara standján az A pavilonban.

CONSTRUMA-CSOKOR NYITVATARTÁS:

szakmai napok: október 7–9., naponta 9–18 óráig.

nagyközönség napok: október 10–11., naponta 9–18 óráig (vasárnap 17 óráig).

Folyamatosan frissülő információk, COVID-tájékoztatás, online jegyvásárlás: www.construma.hu

Gyakorló és leendő építészeknek, valamint tetőfedőknek írt ki pályázatot a Terrán

Az ökotudatosság egyre erősödő vásárlói, építetői igény, ám sokakat elrettent a hagyományos, nagytáblás rendszerek látványa. Az esztétikum és a napenergia hasznosítása ma már nem zárja ki egymást, a Terrán Generon napelemes betoncserép megjelenésében és funkcióját tekintve is minden igényt kielégít.

Az **Építész hallgatói pályázat**ot a vállalat ezért a „GENERON napelemes betoncserép, a jövő energiája már ma” mottó égisze alatt indította útjára, a műveket ebben a szellemiségben várják megvalósítani.

Az **Építész pályázat** szintén felöleli a naprakész tető témáját, ám a pályázók egy másik tematika alapján, a „Minőségi Terrán tetőrendszer az építészeti jövőképpen” jelige szerint is benyújthatják alkotásaikat.

A **Tetőfedő pályázattal** a Terrán tetőcserepekkel igényesen megtervezett és szakszerűen kivitelezett épületek megismertetését és népszerűsítését támogatja a cég mind szakmai körökben, mind az építkezni szándékozókat megszólítva.

További információért olvassa be a QR-kódokat!

„AZ ELTÚNT IDŐ NYOMÁBAN”

Vándorkiállítás a Hegyvidéken

„A felfedezés igazi varázsa nem abból áll, hogy új helyeket ismerjünk meg, hanem hogy más szemmel nézzünk...” (Marcel Proust)

Az idő szüntelen múlásával, a pusztulás hatalmával szemben az emlékezés megtartó erejét árasztja felénk a „HELY SZELLEME” azt sugalmazva, hogy álljunk meg olykor és tekintsünk vissza hajdanvolt, tűnékeny világunkra az örökös változás egyre gyorsuló sodrásában...

A budapesti városvédők hegyvidéki csoportja 2019-ben támogatást nyert az önkormányzattól vándorkiállítás rendezésére, bemutatásával az ős folyamán felidézük a budai Hegyvidék beépülésének regényes történeteit, helyi kincseit.

A táji környezet különleges természeti és klimatikus adottságait már korán felismerték a főváros polgárai. Az 1840-es években **klasszicista** villák épültek, majd megjelent a faverandás „**svájci ház**” típus, ugyanakkor a **romantikus és historizáló stílus** sem volt idegen. A villákhoz angolkert és szőlőbirtok tartozott.

A 19. század végén – a szőlőültetvényeket elpusztító filoxera járványt követően – az építkezés lendületet vett, a villák mellett egyre több gyógyintézet jelent meg a környéken.

A vándorkiállítás célja a **helyimage** erősítése: a Hegyvidék példásan helyreállított műemlék épületeinek ismertetése mellett a **lakosság és kiemelten az ifjúság érdeklődésének felkeltése** az elhagyott, pusztuló „védett” villák, egykori intézmények sorsa, megmentése iránt.

A nagyméretű tablók első oldalán a létesítmények fénykorukban, a másik oldalon pedig mai állapotukban láthatók.

Követendő példaként szolgálnak az önkormányzat közreműködésével megvalósult rekonstrukciók:

▶ **Barabás-villa** (Városmajor utca 44.)
1840-ben építtette klasszicista stílusban Barabás Miklós festőművész nyári lakként, majd műteremmel bővítette és 1870-ig itt élt családjával. Eladása után a további tulajdonosváltásokat követően nagymértékben tönkrement. 2003-ban Basa Péter építész tervei alapján kerti építményekkel bővítve helyreállították.

▶ **Lóvasút végállomás** (Zugligeti út 64.)
1885-ben épült Kauser József közreműködésével „svájci” típus szerint gazdag faornamentikával díszítve. Későbbi időkben minden funkcióját fokozatosan elvesztette és teljesen lepusztult. 2017-ben került sor a helyreállítására, rekonstrukciós terveit a ZDA-Zoboki Építésziroda készítette, napjainkban rendezvény-épületként működik.

▶ **Fácán vendéglő** (Béla király út 61.)
A 19. században Rieger Ignác szappanfőző mester üdülőtelepet létesített e helyen, a klasszicista fogadó és az eredeti (később átalakított) Fácán vendéglő kialakítása Hild József nevéhez fűződik. Számos változás után a terület sokáig üresen állt, majd 2019-ben a vendéglő épületét a Zugligeti Általános Iskola részére átalakították Nagy Gergely építész tervei szerint.

A további tablókon a megmentésre érdemes, felújításra váró, „védett” épületek láthatók:

▶ **Istenszeme fogadó, Haggenmacher-villa** (Szilassy út 3.)
A 18. században már vendégfogadóként működött, 1837-ben itt fogták el Kossuth Lajost az Országgyűlési Tudósítások terjesztéséért. Később Haggenmacher Károly „svájci” stílusban átépíttette. 1949-től gyermekotthonként használták, amely 2000-ben megszűnt, azóta lakatlan, állaga folyamatosan romlik.

▶ **Svábhegyi Szanatórium** (Eötvös út 10–14.)
1927-ben valósult meg a Jakab Dezső és Sós Aladár tervezte nagyszabású főépület, fénykorát a két háború között élte. 1944 után sorozatos funkcióváltáson esett át, 1998-ig belgyógyászati klinika működött benne, majd végleg bezárták. Napjainkban a 3,5 hektáros területen jelentős beruházás indult el Buda Hills Villapark néven, ennek keretében a főépület helyreállítását is előirányozták.

Fotó: Bognár Gábor

› Svábhegyi Nagyszálló, volt Grand Hotel (Eötvös út 2.)
1896-ban épült, megnyitása után Erzsébet királyné és IV. Károly is meglátogatta. Többször átalakították, 2006-ig gyermekgyógyászatként üzemelt, azóta üresen áll. A közelmúltban egy befektető társaság megvásárolta.

› „Fogas” svábhegyi megálló
1874-ben került sor a – Cathry Szaléz Ferenc baseli mérnök által tervezett és kivitelezett – Fogaskerekű Vasút átadására. Egykori végállomása a Svábhegyen „svájci” stílusban épült, a vágányok feletti faszervezetű csarnokát 1929-ben lebontották. A megmaradt pavilon évek óta használatra vár.

› Karczag-villa (Diana út 17/a)
1844-ben épült a – Hild József művének tekinthető – hegyvidéki klasszicista építészet kiemelkedő emléke. Hosszú évek óta lakatlan, hajléktalanok megjelenésével rohamos pusztulásnak indult. A közelmúltban gazdát cserélt az ingatlan, reménykeltő, hogy helyreállítására készülnek a tervek.

› Frivaldszky-Mauthner-Pálffy-villa (Béla király út 20.)
1845 körül építtette Frivaldszky Imre természettudós. A romantikus épületet gróf Pálffy Anna 1908-ban átalakította neoreneszánsz stílusban, ekkor nyerte el mai jellegét. A háború után 1998-ig gyermekszanatórium működött itt, megszüntetése óta használaton kívül van. A közelmúltban egy lakásfejlesztő cég tulajdonába került.

› Ürményi-Wagner-Repos-villa (Adonis u. 4.)
1872-ben épült historizáló stílusban egy régebbi toronyhoz csatlakoztatva. Az utóbbi időben több lakásra osztották, állaga lepusztult. A parkban tervezés alatt álló, három új lakóház megépülése esetén kerülhet sor a helyreállítására.

› Wagner-villa (Istenhegyi út 88.)
1905 óta tekint le a meredek hegyoldalról a páratlan panorámára Ybl Lajos és Strifler Antal tervének köszönhetően. A magántulajdonban lévő ház elhagyott, az időnként beköltöző hajléktalanok tovább rongálják.

› Neobarokk villa (Istenhegyi út 8.)
1924-ben Pollacsek Bernát számára Györgyi Dénes tervezte. Később óvodaként működött, majd hosszú éveken keresztül üresen állt. A közelmúltban értékesítésre került a szomszédos ingatlanokkal együtt, ahol folyamatban van egy lakópark építése. A védett villa rekonstrukcióját az önkormányzat előírta.

Végezetül reménykedünk, hogy a Hegyvidék védett örökségéből bemutatásra kerülő, néhány jellegzetes, megmentésre váró épületet régi-új tulajdonosai – megfelelően hasznosítva – hajdani fényükben helyre fogják állítani.

Hitünk szerint az örökösen változó jelen szerves folytatása a múltnak...

(A kiállítást Surján András grafikusművésszel együtt állítottuk össze. A fotóanyagot Ráday Mihály művészettörténész, Rosch Gábor építész, Puha Titusz helytörténész készítette. A levéltári kutatást Bognár Gábor művészettörténész végezte.)

A publikáció írója: Beöthy Mária Ezüst Ácsceruza díjas, Podmaniczky-díjas építész.

Bruttó
93 500 Ft*
GLL MK06 1061
78×118 cm

VELUX tetőtéri ablakok Természetesen a tető része

Hatékony bevilágítás

Természetes fény az ötödik homlokzatról a kiváló fényeloszlásért

Jövőbiztos hőszigetelési érték

Standard Plus tetőtéri ablak 3-rétegű energiatakarékos üveggel
 $U_w=1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$

Kényelem és komfort

Választható szellőzőnyílással egybeépített felső kilinccsel, magas térfal esetén alsó kilinccsel vagy akár távkapcsolóval is

www.velux.hu/szakembereknek

Megbízható termékrendszer ●

Egyszerű tervezés ●

Gyors beépítés ●

Életre keltjük a fényt 1942 óta

VELUX®

* A bruttó ajánlott fogyasztói ár 2020. március 16-tól érvényes

EuMax földemtámaszok

Polírozható, hajlítható
műanyag zsaluhéj

AluFix az ipari kézizsalu

Mammüt XT rendszerek

Darufüggetlen ECOAS
rendszerek

Bérlés és karbantartás

 meva

Ezekre is van jó ajánlatunk!

Kérje ingyenes katalógusunkat!
e-mail: info@meva.net

alkus műanyag zsaluhéj

100%-ban famentes technológia

Ne vágj ki több fát!

Egy magánpalota falzatának helyreállítása

A homlokzat helyreállítási munkáit követően ez a jelentős nemesi palota, amely Palermo katedrálisával szemben épült, újra elnyerte eredeti pompáját.

Azokat a termékeket, amelyeket a Palazzo Filangeri helyreállítási munkálatai során használtak fel, a helyi műemlékvédelmi hatóságoknak kellett jóváhagynia, és a termékeknek összhangban kellett lenniük az ősi falak anyagaival és azok dekorációs tulajdonságaival.

Egy olyan rendszerre volt szükség, amely a lehető legmagasabb szintű védelmet biztosítja a légköri anyagokkal, a szennyeződéssel, valamint a mikroorganizmusok és a penész hatásával szemben.

Az erre a célra kiválasztott termék a SILANCOLOR PITTURA PLUS páraáteresztő, vízlepergető festék volt, amely mind a tervezőcsapat, mind pedig a helyi műemlékvédelmi hatóság követelményeit kielégítette.

Palermo óvárosában van Európa egyik leggazdagabb és legváltozatosabb történelmi épületekből és helyszínekből álló gyűjteménye. Több mint 500 régi palota, templom, zárda, kolostor és színház található itt. Mindegyik beépült a város szövetébe, amely az évek során fejlődött a föníciai gyarmatosítástól kezdve a görög, római, bizánci, arab, normann, sváb, anjou, aragóniai és spanyol befolyás időszakain át egészen a legutóbbi városfejlesztési munkálatokig.

A fenséges arab-normann katedrálissal szemben helyezkedik el Palermo legrégebbi utcája, amely mentén egy sor gyönyörű, nemesek lakta ház épült. Ezek közül az egyik a **Cutò hercegek által birtokolt Palazzo Filangeri, amely a 18. század közepén épült.** A Filangeri-Cutò-család normann eredetű, az itáliai arisztokrácia része volt, és Itália különböző déli részein gyökeret szabtak a 11. század közepe után.

2019-ben a palota homlokzata, amely az évek során súlyosan megsérült és károsodott, fontos helyreállítási munkálatokon ment keresztül.

ESZTÉTIKA ÉS TARTÓSSÁG

A helyreállítási projektet az **esztétikai minőség, valamint a magas mechanikai teljesítményjellemzők** kritériumai határozták meg. A tervezési szakasz és a különböző beavatkozások kivitelezése során hozott döntések a palota történelmi jellegét is figyelembe vették a szükséges javítási munkálatok tekintetében.

Az első beavatkozás a SILANCOLOR CLEANER PLUS alkalmazása volt, ami egy tisztító kezelést biztosító vizes oldat, amely ellenáll a penészesnek és az algának. A kezelés során az aljzat mélyebb rétegű tisztítása történt meg. A tisztító művelet során a falazat minden leváló részét eltávolították

és ezeket a részeket a MAPEWALL INTONACA & RINFORZA nagy szilárdságú, szálerősített, természetes hidraulikusmész-bázisú, páraáteresztő, nagyon alacsony illékony szervesanyag-kibocsátású (VOC) habarccsal állították helyre.

A homlokzat helyreállítási munkálatainak elvégzése után a **teljes felületet** a SILEXCOLOR BASE COAT speciális módosított kálium-szilikát bázisú, nagy páraáteresztő képességű színezett alapozóval **konzolidálták.** Ez a termék segíti a kálium-szilikát bázisú simítótermékek tapadását, amikor azokat régi, szervesgyanta-tartalmú bevonatokra hordják fel. A munkának ez a része arra is szolgált, hogy alapot biztosítson a későbbiek során felhordott **simítóréteg** számára. Ez a termék a MAPE-ANTIQUE FC GROSSO durva textúrát biztosító, nagy szemcsés, sóálló, mész- és eco puccolán bázisú, **cementmentes lélegző habarcs** volt, amelyet kiemelt szűrő, lélegző vagy „szerkezeti” vakolatok simítórétegeként fejlesztettek ki, amikor kő-, tégl-, tufa- és vegyes falazatokat újítanak fel, beleértve a történelmi és műemléki jelentőségű épületeket is.

A következő lépés a SILANCOLOR BASE COAT vízlepergető, színezett szilikongyanta-bázisú, vizes diszperziós alapozó felhordása volt, illetve a felületképző műveletek befejezéseként a belső és külső falak higiénikus védelmeként egy réteg SILANCOLOR PITTURA PLUS vízlepergető, páraáteresztő, sziloxánfestéket hordtak fel. A termék megvédi a felületeket az alga, a penész és egyéb gombák hatásától, és hosszan tartó védőbevonatot képez az aljzaton.

Projektadatlap

Helyszín	Palazzo Filangeri, Palermo, Olaszország
Épült	1764
Alkalmazás	falazat felújítása és homlokzati bevonat készítése
Beavatkozás dátuma	2019
Ügyfél	Principe Starrabba di Giardinelli
Fővállalkozó	GS Restauri di Gaetano Sciortino
Tervező	Fabio Giardina

Ha kérdései vannak építkezéssel, felújítással kapcsolatban, vagy ha konkrét problémája van, és szeretne szaktanácsot kérni, forduljon hozzánk bizalommal:

<http://www.mapei.com/adv/HU/szaktanacskeres>

A Palazzo Filangeri homlokzata Palermo óvárosában.

A palota a felújítási munkák után.

A leváló falazati és vakolati részek eltávolítása, valamint az aljzat tisztítása után a homlokzat SILANCOLOR BASE COAT-tal és SILANCOLOR PITTURA PLUS-szal lett lefestve és megvédve.

Az építőipar hatékonyságának jövője
a környezetkímélő, gyors és gazdaságos

ÚJ TREND:

Leier

ELŐREGYÁRTÁS

Ismerje meg a Leier előregyártott betonelemek előnyeit:

- a térfómálás tervezői szabadságát
- a műszaki megoldások sokszínűségét
- a gazdaságosan kivitelezhető vagy kifejezetten nagy méretek előnyeit
- a gyors helyszíni munka kínálat rugalmasságát
- a modern gyártástechnológia kínálat, állandó anyagminőséget
- a sima felületek miatt a kevesebb szakipari munkaigényt

ELŐREGYÁRTOTT BETON KÉREGFAL- ÉS FÖDÉMPANELEK

MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGI ELŐNYÖK SORA

BERUHÁZÓKNAK, TERVEZŐKNEK, KIVITELEZŐKNEK

www.leier.hu

SZERELT KABIN RENDSZER, PARAVÁN FAL

ES-SV 28 wc válaszfal rendszer

ES-SV C13 szerelt válaszfal rendszer

ES-SZV 28 zuhany válaszfal elem

ES-PSV C10 pissoir paraván-fal

WC, öltöző fülke rendszer

Strapabíró és esztétikus, gyorsan kivitelezhető, költséghatékony megoldás. Alapanyaga 18/28 mm vastag tömör, sűrített forgácslap, kopásálló és könnyen tisztítható műgyanta felülettel. Az élek minden oldalon eloxált alumínium profillal zárva, ajtó falca a lágy záródás érdekében gumitömítéssel. Kilincs anyaga alapkivitelben eloxált alumínium, a lábak rozsdamentes acélból, padló egyenetlenségéhez állítható kivitelben készülnek.

Zuhany kabin

Magas minőségű, vízálló fülke rendszer. Zárt zuhanykabin kialakításához, illetve extrém páratartalmú helységekből wc vagy öltöző blokkok leválasztására is javasolt. Alapanyaga 12/13 mm vastag tömör „compact” műgyanta lap, mely élzárást nem igényel. Rozsdamentes vasalatokkal szerelve (rögzítő elemek, merevítések, fogantyúk, pántok, lábak).

Zuhany válaszfal elem

Közösségi zuhanyzók térelválasztásához kínál gyors, professzionális de kedvező árú megoldást. Alapanyaga 28 mm vastag vízálló műanyag szendvicspanel lap, élei eloxált alumínium profillal zárva. Közvetlenül a zuhany tálcára helyezhető, vagy lábra is állítható. Standard méretű elemek készletről is elérhetők.

Pissoir paraván

Masszív, stabil, könnyen tisztítható térelválasztó elem, 12/13 mm vastag tömör „compact” műgyanta lap alapanyagból, rozsdamentes szerelvényekkel. Készülhet konzolos kialakítással, vagy lábra állított, padlóhoz rögzített kivitelben is.

Bello-Expert Kft.

H-2112 Veresegyház, Erkel Ferenc tér 1. www.kabinyar.hu info@belloexpert.hu

MINŐSÉGI TERMÉKEK. GARANCIA.

MIÉRT TAKARNÁ EL ami szép?

GENERON

ZENIT

Terrán GENERON. A tető a ház éke szolártechnológiával is.

A stílusosan esztétikus napelemes tetőcserep egy forradalmi innovációnak köszönhetően lépést tart a lakosság elvárásaival, és professzionális választ ad korunk technológiai kihívásaira. A tetőcserepek új generációja a megszokott szerepeken túl még egy funkciót képes betölteni: energiát termel az otthon lakói számára, ráadásul kompromisszumok, lemondások nélkül.

Legyen Ön is naprakész! Válassza otthona fedésére Generon napelemes tetőcsereppel kompatibilis Terrán Zenit vagy Rundo tetőcserepeket! Kérjen ingyenes és automatikus egyedi árajánlatot a terran-generon.hu weboldalunkon!

TERRAN
OTTHON A JÖVŐBEN

100
SZÁZ ÉV FEJLŐDÉSben

Tudjon meg többet
a Generon napelemes
tetőcserepről!

ARCHIKON Építésziroda

KORABELI VIGADÓBÓL – HAGYOMÁNYOK HÁZA

A Kallina Mór és Árkay Aladár tervezte budai polgárság számára épült Corvin téri neoreneszánsz épületet 1900. január 20-án nagyszabású farsangi bállal nyitották meg. A Hagyományok Házána otthont adó megújított Budai Vigadó épületét 2018 októberében adták át. A megnyitót nagyszabású Kárpát-médenicei néptáncfesztivál követte.

Bál és tánc ház, van hasonlóság, de mégis minden más. Az eredeti épület földszintjén étterem és kávézó működött, az emeleten bálterem és szalonok sora. A mai épület földszintjén oktatóterem, kiállítóter és kézműves műhelyek, az emeleten táncszínházi előadóterem, könyvtár, archívumok. Ami 1890-ben nyitott belső udvar, az 2019-ben fedett átriumtér. A padlástér helyén próbaterem, a Magyar Állami Népi Együttes otthona. Műemlék-rekonstrukció, vagy egy műemlék épület újjászületése inkább?

A műemléki épülettervezés e két kérdés között őrlődik. A műemléki dogmák, a mérnöki szempontok, a hatályos jogszabályok, előírások és a tervezési program megkövetelte funkcionalitása legtöbb esetben egymásnak teljesen ellentmond. Ha a műemléki szempontok elsődlegesek, akkor a másik három sérül, ha a mérnöki, akkor a műemlék és így tovább. Kell egy koncepció, ennek mentén lehet és kell prioritizálni, meggyőzni

minden résztvevőt, hatóságot társtervezőt, építetót, hogy hol kell mindenkinek kompromisszumot kötnie a részszempontokon túl az egységes egészért. A műemlékvédelem dogmái, a mérnöki szabálykövetés vagy az önmegvalósítás dizájnkényszerűe egyforma veszélyt hordoznak magukban.

A műemlék épületek esetében először az eredeti tervezőt, az eredeti tervet próbáljuk megérteni, mik voltak a szándékok (tervező, építetó), milyen a környezet (a korstílus, az építési mód stb). A meglévő állapotot összehasonlítjuk az eredetivel, így kiderül mi rakódott rá az idők folyamán. A következő lépés az új tervezési program megismerése. Ezután kezdődik a koncepcionálás, mi a közös az eredeti és az új igények közt, hol van szükség átforrulásra, átértelmezésre, új hangsúlyokra. Ez a tervezési fázis a lényeg, sok intuícióval jár és nagy gyakorlat kell hozzá, és szabadság. Gúzsba kötve, félelemmel tele nem lehet nagyvonalút alkotni.

Tervezési koncepció

A Budai Vigadó rekonstrukciója során is az épület eredeti kiemelt műemléki tereinek és értékeinek a minél teljesebb visszaállítása volt a cél, oly módon, hogy az itt működő intézmények számára korszerű működés feltételei is biztosítva legyenek. Az intézmény működése azonban rendkívül komplex, hiszen a táncelőadásokon túl népművészeti műhelyek és oktatóteremk szolgálgják a közönséget, az épület egyúttal a kutatás és dokumentálás otthona is, mely csendet és elmélyülést kíván.

Az egyik legfontosabb új beavatkozás a díszterem rekonstrukciója. Az eredeti, de tulajdonképpen alig kihasznált rendeltetés a bálterem volt. Ekkor a terem a mellékterekkel és a karzattal együtt működött. A második világháború után színpados előadóteremmé építették át, állandó magasított színpaddal és ferde padozatos nézőtérrel. Eltűnt az eredeti belső architektúra számos tagoló- és díszítőeleme, melyek a szecesszió világát idézték. A rekonstrukció után a díszterem fő célja továbbra is a MÁNE táncszínházi produkcióinak bemutatása maradt. A korábbi fix padozatú, alacsonyan emelkedő nézőtér helyett az új tribünt összecsuksukhatóra (gépesített) terveztük, illetve a színpadot a volt hátsó próbaterület felé hátrébb helyeztük (hátsó fal kiváltása), így a díszterem eredeti teréből kisebb területet vesz el. Így a terem igény esetén vízszintes padozatú díszteremként is működhet, és értelmet nyer az eredeti díszítettség helyreállítása. A színpad új hátsó színpadi részt kapott, öltözői kiszolgálása teljes egészében átépítésre, korszerűsítésre került. A közönségforgalmi kiszolgálóhelyiségek (ruhatár, színházi büfé, vízescsoport) azonban új helyre kerültek és méltóbb belsőépítészeti színvonalon valósultak meg.

Az díszlépcsőház is visszakarta üveg felülvilágítóját, a díszterem az eredeti architektúrával rekonstrukcióra került. Az épületbelsőben az eredeti díszsora (előcsarnok, lépcsőház, díszterem) helyreállításán túl az új központi tér, a belső udvar építészeti megfogalmazása volt a cél. Az egyik legfontosabb új elem az udvar lefedése – amellett, hogy a teljes épületnek fűtött beltérből történő elérést biztosít – az új épület központjává is vált. Az áttört lodzsa (utólagos beüvegeztéstől megkönynyítve, épülettagozatait helyreállítva) a háttér, a földszint pedig új életet nyer a kortárs fa lelátó-pihenő (az Iskola utcai szint és a Fő utcai szintek különbségét használja ki és hidalja át), a szimbolikus fa és az udvari közönségi tartózkodóterként és rendezvényterként is hasznosítható udvarral. A területhez állandó büfé is csatlakozik.

A pincszinten jelentős beavatkozás (alapsüllyesztés, vízszigetelés) történt annak érdekében, hogy ez a terület is hasznosítható legyen (jelmezraktárak, díszletraktár stb). Az új tetőtér-beépítés ad otthont a táncosoknak, hiszen itt alakítható ki olyan tér, mely a színpad alaprajzi és magassági igényeivel egyező próbateremként működhet. Ide kerültek az egyéb próbatermek és kiszolgáló öltözők is. A tervezett megoldás az utcai oldalakról gyakorlatilag észrevehetetlen, míg felülről rendezett és nagyvonalú megoldást jelent. Az utcai oldalakon a homlokzati párkány, a Fő utca felől balusztrád mögött tetőteraszáv alakult ki, ahol a rejtett üvegsáv biztosítja a természetes bevilágítást és szellőzést.

Az új funkcionális elrendezés szerint fő közönségforgalmi területek a földszinten és az első emeleten nyertek elhelyezést, a második emelet a kutatás és az adminisztráció, a tetőtér a próbatermek, a pincszint pedig a tárolás, karbantartás területe. Műemlék-helyreállítás egy komplexen működő intézményben oly módon, hogy az eredeti nagypolgárság számára épített neoreneszánsz palota a népművészet otthona lehessen. A funkcionalitáson túl a magyar hagyományokkal való kötődést nagyban segítette a törtfehér vakolatarchitektúrán megjelenő szecessziós díszítőfestés a növényi és állatmotívumaival, a természetes tölgy puritánsága. Kevesebb aranyozás, több természetes anyaghasználat. Bálteremből táncterem.

PÁRIZSI UDVAR

2012-ben a válság idején több mint húsz műemléki referenciával rendelkező iroda közül választották az Archikont. A műemléki munkák során a megrendelőknek nagyon fontos a sikeres referencián túl az épületre adott koncepció, melyet a Párizsi udvar esetében az ajánlatadás 3 hete alatt dolgoztunk ki, és a mintegy 4 és fél évig tartó tervezés (végigkísérve a kivitelezés során felmerült új kihívásokat is) megmaradt az eredeti vezérfonal.

A részben lakóépületként meglévő műemlékek megújításának záloga sokszor a funkcióváltás. A Párizsi udvart új tulajdonosai az épület múltjához méltó, reprezentatív, ötcsillagos luxus szállodává kívánták átalakítani. A földszinten és a félemeleten a közterület-

hez kapcsolódóan és a hagyományoknak megfelelően üzletek létesítése volt a cél. Az emeleti szinteken a lakások, irodák helyére szállodai szobák kerültek. A befejezetlen lapostetőn Budapest legexkluzívabb rezidenciájának megépítése volt a cél.

A meglévő épület az átalakítás előtt

A Schmahl Henrik tervezte épület korában Európa egyik legnagyobb kerámiaburkolatú homlokzata volt, jelentős világháborús és 1956-os sérüléseket szenvedett. 1961–1963 között állították helyre a korabeli elveknek megfelelően, az alsó három szintet gyakorlatilag teljesen kicserélve. Az épület fő ékessége, a Ferenciek tere és a Petőfi Sándor utca között átvezetett passzázs, már elvesztette eredeti fényét, de a többszöri átépítések ellenére is megőrizte varázsát. Az üzletportálokat átalakították, a sötét donga feletti felülvilágító fényeit már csak a leírásokból lehetett átérezni. Az eredeti passzázszt 1984-ben a tűzfalon keresztül csatlakoztatták a Haris köz felé kiépített új átjáróhoz. Az épülettömböt két udvar tagolta. A „poligon-udvar” a saroktengelyre fűzve az első emelet szintjén indult.

A konzolokkal alátámasztott, díszített függőfolyosóiról a 2-5. emeleti lakások és irodák voltak elérhetők. Az udvar padlószintjén az IBUSZ-iroda üvegszemes vasbeton kupolája volt található, melyet a háború után építettek. A hátsó udvar a passzázs egy része felett, illetve a szomszédos tűzfal felőli szárny felett volt található. Kialakítása nem volt reprezentatív, vakolt architektúrájú hátsó udvar, a passzázs fölé helyenként konzolosan belógó épületrészekkel. Az elhanyagolt, lapostetős épület tetejét a rizalitok mögött különleges mázas kerámiaburkolatú, vasbeton tetőfelépítmények díszítették. Az életveszélyesen tönkrement kerámiaelemeket védőhálókka rögzítették a leeséstől.

A koncepció

A Párisi udvar mint szálloda arculatához a pázar, romantikus, mór és gót történelmi környezet ad inspirációt, megteremtve az atmoszférát. Az épület legdíszesebb, leglátványosabb része a passzázs, ezért a szálloda főbejáratát ide helyeztük, a Petőfi Sándor utca felől gépjárművel elérhető módon. A hatszögű kupolás központi tér természetesen fogadja be a közönségforgalmi és lobbifunkciót. A csatlakozó bár, étterem és kávézó életet lehel az egykor nyüzsgő térbe, közvetlen kapcsolattal a Ferencciek tere közönségével, a passzázs így a szállodai előtér funkció mellett az utca embere számára is elérhető maradt. A passzázs és az utca között két szinten üzletek várják a vásárlókat.

A passzázs lobbijából a látogató két felvonóval vagy a díszes, egyedi, kettős lépcsőházon keresztül éri el a szállodai szobák öt szintjét. A 108 szoba és lakosztály nagy része a belső udvar köré szerveződik.

A Párisi udvar épületét a passzázs feletti udvar tűzfal melletti hátsó szárnyban bővítettük. Hotelszobákat, spát, masszázst és wellness, illetve egy konferenciaszintet tervezünk ide. A süllyesztett udvarban kapott helyet a korszerű gépészet java része. A tetőszinten egy, a főhomlokzattól visszahúzott rezidenciaréépítés készült, melynek páratlan panorámája, tágas új terei ideálisak voltak a két összenyitható elnöki lakosztály kialakítására. Homlokzata az utcai homlokzat művészetét, anyagszerűségét idézi kortárs szellemben. Az épület teraszán tetők feletti függőkert látványa választja szét a régiót és az újat.

A tervezőtársak

A műemléki tervezés külön egyedisége, hogy a társtervezők számára is nagy tapasztalatot és egyedi mérlegeléseket igénylő feladat, melyeknek kevesen tudnak jól megfelelni. A tartószerkezetre is különösen igaz, hiszen a korabeli épületeket más előírások szerint, más technológiával tervezték, de az átalakítások után a jelenlegi szabványoknak is meg kell felelni. Az 1910-ben épült ház korai vasbeton szerkezetű épület, mely egyenesen tartalmaz falazott és vasbeton tartószerkezeti elemeket. Az épület felmenő szerkezeteit és fődémeit, gerendáit több helyen meg kellett erősíteni, hogy meg tudjanak felelni a mai tartószerkezeti alapkövetelményeknek. Az új rezidenciaszint tartószerkezete a vasbeton merevítőmagok és gépészeti terek kivételével acélszerkezetű, csakúgy, mint a zárófödém. A mértékadó talajvízszint a meglévő pince padló szintje környékén van, így szükséges volt a terek porszáraz kialakítása. Ezt a talajvíznyomás elleni lemezes szigeteléssel oldottuk meg, melynek leterhelését változó vastagságú vasbeton ellenlemez biztosítja. A belső főfalakat a talajvízszint felett injektálással védjük a talajnedvességtől. Épületgépészet, épületelektromosság, gyengeáram, konyhatechnológia, uszodatechnika, akusztika és tűzvédelem. Előírások, szabványok és igények.

Mintegy 50-60 mérnök és restaurátor összehangolt munkája és a hatóságok megértő kompromisszumkészsége kell a tervezéshez.

ARCHIKON ÉPÍTÉSIRODA

Az iroda története

Több mint 30 éve, 1989-ben a rendszerváltás után alakultunk, két fiatal kezdő építész és egy tapasztaltabb kolléga, egyenrangúan, hierarchia nélkül. Hárman, három különböző karakterrel. Egy képzőművész, egy iparművész és egy koncepcionáló alkat, együtt és külön. Előbb családtagok, majd mások is csatlakoztak hozzánk, de megmaradt a családias légkör. Húsz év munka után váltunk láthatóvá a tervező-alkotó irodák között. Tíz-tizenöt év azzal ment el, hogy megtaláljuk a számunkra való feladatokat, hosszú, nehéz küzdelmek, idegen terepeken. Az alapítók közül már csak én maradtam, Horváth Bertalan, majd tragikusan fiatalon Zagyvai András is távozott. Egyedül nehéz volt vezetni a céget, így Pólus Károly kollégám vált hamar társammá az ügyvezetésben. Ekkor kezdtünk fokozatosan irodává is válni. Egyre nagyobb munkákra kértek fel minket. Az ekkor még kezdő fiatalabb magból lett a mai törzsgárda, T. Major Krisztina, Benedek Botond és a többiek. Az ipari épületekből középületek lettek, majd 10 éve megvalósult az első jelentősebb műemlék-rekonstrukciónk, a Szabadság téri irodaház is. Egyre tudatosabbá vált a munkaszerzés és egyre szervezettebbé a szervezet. Harminc éve hárman, ma 30-an vagyunk.

Hogyan dolgozunk ma

Tudatosan. Kizárólag olyan munkát csinálunk, amit szeretünk, ami építészileg számunkra is érdekes, ahol a megbízók számára is fontos az építészet. Ez adja a motivációt. Ez a legnagyobb erő, amely összetart sok különböző egyetemen tanult, különböző kompetenciákkal rendelkező, más generációhoz tartozó építészt. A legfontosabb, hogy hiszünk abban, amit csinálunk. Küzdelmeink nekünk is vannak, de van cél és jövőkép, ami közös. Egy nagyobb létszámú iroda esetében belső és külső elvárás a szervezett működés. Mi három alapvető kompetenciára építettük a rendszert. Az első a dizájn, a második a mérnöki, a harmadik a menedzseri kompetencia és feladatkör. Minden munkában kell, hogy legyen felelőse ezeknek a területeknek. A csapatmunka lényege ezen szempontrendszer összehangolása.

Munkamódszerünk

A tervezés elején, a koncepciófázis során törekedünk arra, hogy az alapképleten túl a víziót, az atmoszférát is kitaláljuk. A globális egész felől próbálunk a részletek felé haladni, minden szakterületen ugyanezt az elvet alkalmazva. Ilyen módon az átlagosnál jóval hosszabb időt vesz igénybe az első vázlat-tervi fázis, az össz tervezési idő 35–40 százalékat. Jó lenne, ha még hosszabb időt lehetne erre fordítani, és az építetővel együtt lehetne pontosítani a tervezési programot, megnézni és elemezni hasonló megvalósult épületeket, aztán újrarendezni a funkciókat, igényeket, majd megvizsgálni az alternatívákat, és csak ezután beállni a célegyenesbe. Az első fázisban megszületik az építészeti lényeg, majd e mentén folytatjuk tovább. Ha rövid az érlelési folyamat, néha a folyamat közben kell újrarendezni a terveket, ez mindig többletmunkával jár, de ha a cél megkívánja, akkor mi is megteesszük.

Felismerhetők-e a munkáink?

A tapasztalatok szerint az építészirodáknak két alapvető típusa létezik. Az első, amely nagyon karakteresen egy meghatározó építész gondolatait dolgozza fel, ez általában jól felismerhető karakterjegyeket tartalmaz, talán túl sokáig is bennragadva egy-egy stílusban, mely először innovatív, majd az idők folyamán manírrá válik. A másik iroda, melynél a szellemiség közös, de az egyénekre épül a stílus, az építészeti gondolat. Ezen irodák közé tartozunk mi is. Ami felismerhető, az a gondolati egység, de a stílus, a karakter változik az idők folyamán.

Milyen munkáink vannak?

Változatosságra törekszünk mind a funkciók, mind a méretek tekintetében. Szeretjük az újat, de szívesen csinálunk rekonstrukciót is. Tudatosan törekszünk újfajta feladatokra: olyanokra, amivel még nem foglalkoztunk, mivel nem szeretnénk „beragadni” a könnyebbik úton a referenciáink adta korlátok közé. Tapasztalatunk, hogy ha nagyon szeretnénk egy új funkcióban vagy környezetben kipróbálni magunkat, akkor a tudatos felkészüléssel néhány év alatt kapunk olyan típusú megkereséseket is. Az utóbbi időben csak olyan feladatokat vállaltunk el, melyekben úgy látjuk, hogy van építészeti lehetőség. Ez általában már az elején elválik, és megpróbáljuk az építetővel viszonylag hamar leszűrni, hogy összepasszolunk-e. Ennek ellenére előfordul, hogy csak menet közben derül ki, hogy mást gondoltunk, mást vártunk egymástól. Viszonylag ritkán fordul elő és akkor konszenzusosan egyezünk meg a váltásban. Miután az építkezés során is fontos az építész jelenléte, így meg szeretnénk tartani a motivációt abban, hogy jó lesz a végeredmény, maga a meg-

valósult épület is, tehát ekkor is fontos a bizalom és a partneri viszony az építetővel. Ennek hiányában nem tudunk dolgozni.

Melyik munkánkat emelnénk ki?

Egyértelműen arra vagyunk a legbüszkébbek, hogy egyre több munkánk sikerül jól. Mindennel maximális figyelemmel foglalkozunk, hiszen minden épület fontos azoknak, akiknek tervezzük, és óriási élményt ad, hogyha ők is szeretik. Ezért sem engedhetjük meg magunknak, hogy ne küzdjünk értük. A visszajelzésekből érezzük és tudjuk, hogy mi sikerült jól, vagy min kellene még javítani. A lényeg, hogy összeálljon az épület egységes egészként, karakteresen, vízióval, atmoszférával, műszakilag korrekten, funkcionálisan jól használhatóan mindig minden tervünk.

Az építészet hazai helyzete

Sajnálatos, de az építészek társadalmi pozíciója – talán néhány ország kivételével – hasonló, mint itthon. Belülről nagyon nehezen éljük meg az el nem fogadottságunkat. A magánbefektetők nagy része számára egy Excell-táblázat vagyunk a profitmaximálásban, a közberuházások helyzete sem ideális. Biztatást ad azonban, hogy minden szegmensben vannak olyanok, akiknek fontos az építészeti minőség. Őket kell megtalálni. Nincsenek sokan, de lehet és kell másokat is edukálni, akkor többen lesznek. Ha a házunk táján nézünk körül, az építészek között is vannak megalkuvó megélhetési kollégák, akik bárkit, bármilyen igényt kiszolgálnak, ez sem javítja szakmai elismertségünket. Ha a tervezésen túl felvállalnánk a teljes építési folyamat irányítását (bonyolítás, versenyeztetés, ellenőrzés stb.), akkor az építetők szemében valószínűsíthetően meghatározóbbak, fontosabbak lennének.

Merre tart az építészet?

Építészeti irányok szempontjából az élen járókhöz képest a nagy átlagban évtizedes lemaradásban vagyunk. A fenntarthatóság vagy a társadalmi hasznosság például a fejlettebb országokban alapelvárás, nálunk még legtöbbször csak szlogen. A formai és építészfiziológiai trendek is késéssel jönnek hozzánk, legtöbbször képek és nem megélt élmények alapján. Tapasztalataink szerint a magasabb igényű szegmensben a megrendelők személyes élményanyaga sokkal tágabb, mint a tervező építészeké, ők voltak ilyen épületekben, használták azokat, mi meg nagyrészt csak képeket láttunk. A megoldás? Szakmai szinten beágyazódni a nemzetközi, a regionális közegbe, hogy közvetlenül ismerjük meg az épületek mögött álló gondolatokat, tapasztalatokat is. Támaszkodni kell a hazai hagyományokra, meríteni belőlük és továbbvinni azokat, ötvözve az újjal, innovatíval.

TÁRSASHÁZ TETŐTÉRBEÉPÍTÉS

Budapest, Krúdy Gyula utca 11.

A ház története: Klauschek Ignác és neje Bill Fanni az 1850-es évek elején vásárolták meg a telek tulajdonjogát. 1898-ra az akkor még József utca 29. 58.500 forintért cserélt gazdát. Az új tulajdonos Reusz Henrik és neje lett. A nagybirtokos Reusz közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésével magyar nemességet nyert, majd felvette a Ráthonyi nevet. Bérpalotájának kapuján még épségben látszik erről árulkodó címere is: a koronán könyöklő kar, három búzakalászt tart. Az épület sorsa 1916-tól a Királyi Magyar Tudományegyetemi Alap kezelésébe került, majd 1917-től a Collegium Marianum Intézeteként működött, melyet a tanulmányaik miatt fővárosba került lányok számára alapítottak. A II. világháború idején 150 üldözöttnek is menedéket adott a ház. Az 50-es évektől, az államosítás után a Pázmány Péter Tudományegyetem fiúkollégiuma lett. 1956 óta lakóházként működik.

Az épület két „L” alakú szárnyból összeépített tömege egy „U” alakú tömeggel zárja körbe a belső udvart. Említésre méltók a ház utcai homlokzatai, melyek a Palotanegyed építészetiének egyik legszebb példái. Rendkívüli a ház markáns párkányzata, amit a korábbi befektető teljes igénytelenséggel és az épített értékek megóvásának figyelmen kívül hagyásával elbontott. Sajnos a bontás előtt a párkányzatról részletes felmérési dokumentáció nem készült. A birtokunkban lévő részletes fotódokumentáció, valamint egy egykori ortogonális fotó segítségével és a Vignolai oszloprendszer arányait figyelembe véve igyekeztünk az egykori párkányzatot rekonstruálni.

A padláson megtaláltuk az udvari homlokzatok felső párkányzatának gipsz konzoljait, ezek és az utcai homlokzatok alsó elemei segítségével formáltuk meg a felső konzolsort, amelyről a történeti kutatások ellenére semmi információnk nem volt.

Az épület másik nagy értéke a lépcsőház és a kapualj. A lépcsőház jól tükrözi a valamikori fényűző épület különös hangulatát. Egyediségét az ovális plafon és az abba belemetsző nyolc fiókoltzat adja, melyeket korinthiszi oszlopfőkkel díszített félpillérek tartanak. A ház legutóbbi írásos megjelenése Somlai Tibor: Fent és lent, Pest-budai lépcsőházak 1835-1945 című könyvében van.

A meglévő épületet két épületszinttel bővítettük, melyeket a tér és az utca felé karakteres párkány és tetőforma határol, melyek a meglévő épület karakterét megfelelő mértékben erősítik.

Tetőforma: Az utcai homlokzatmagasság meghatározásának előírásai a tömegformálás lehetőségét nagy mértékben korlátozták. A tér egy hangsúlyos eleme a templom. Érdekessége, hogy a környezet derékszögű rendszeréből kibillen. A tervezett emeletráépítés és tetőtérbeépítés tömege erre reflektál. A törtvonalú utcai tetőformából kivágott részek a templom irányába néznek, ezek a felületek adják a belső terek szükséges természetes megvilágítását. A tető fedését a PREFA Prefalz világosszürke lemezével oldottuk meg, mely a kiharapott részeken antracit színre vált.

Párkányzat megnyitása: Az utcai homlokzatokon a magas párkányzat a 4. szinti lakások természetes megvilágítását, tér felé történő megnyitását nagy mértékben korlátozza. Azonban ennek ellenére is fontosnak tartottuk a régi párkányzat helyreállítását, megtartását, hiszen a ház egyik különleges éke. A párkányzat a homlokzatok felső lezárása, vége. A lakások új külső falát a meglévő homlokzati faltól függetlenítettük, így a szükséges természetes megvilágítás megoldott. Az új nyílásrendszer a párkányzat részét képezi. Az összes gipsz konzol közötti falszakasz üres nyílássá változik.

Építetők igények - a megváltozott minőségi igényekhez alakítani az épülő két építmenyszintet, mai, modern megjelenés, könnyű fenntarthatóság, tartósság – maximális figyelembevételével próbáltunk egy izgalmas, a negyed építészeti minőségéhez illő tetőtérbeépítést tervezni, melyre a PREFA kiválasztott rendszere kellő szabadságot biztosított.

Schmölcz Gabriella és Perényi László
-tervezők

WWW.PREFA.HU

TERVEZZEN
A PREFÁVAL!

ARCHICAD
PLUGIN

Austrotherm hőszigetelő anyagok
Időtálló minőség

FELELŐSEN GONDOLKODÓ LAKÓKÖZÖSSÉGEKNEK AJÁNLJUK: HŐSZIGETELJEN A KNAUF INSULATION TERMÉKEIVEL!

KÖZETGYAPOT

homlokzatra
padlásfödémre (terhelhető felületképzés)
lapostetőre
nyílászárók köré
emeletek közötti tűzgátló sávképzéshez

ÜVEGGYAPOT

magastetőhöz
padlásfödémre (nem terhelhető felületképzés)
válaszfalakhoz
lapostető befújható hőszigeteléséhez

FAGYAPOT

alulról hűlő födémekekhez
akusztikai szigeteléshez
koszorúelemekhez
dekoratív látszó felületekhez

KIEMELKEDŐ HŐ- ÉS
HANGSZIGETELÉSI HATÁS

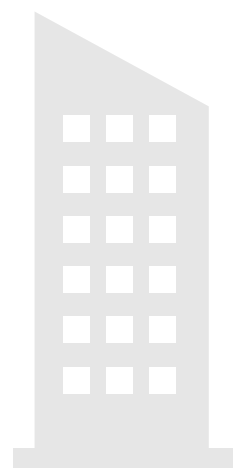
NEM ÉGHETŐ HŐSZIGETELÉS
(A1 TŰZVESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY)

MAXIMÁLIS KOMFORTÉRZET

TERMÉSZETES ALAPANYAG,
KÖRNYEZETBARÁT MEGOLDÁS

A HŐSZIGETELÉS TÖBBSZÖRÖSEN MEGTÉRÜLŐ, ENERGIATAKARÉKOSSÁGI BEFEKTETÉS!

AZ EGYES ÉPÜLETRÉSZEK MEGFELELŐ HŐSZIGETELÉSÉHEZ KÉRJE A KNAUF INSULATION SZAKEMBEREINEK SEGÍTSÉGÉT!

Endes Attila mérnök, értékesítési tanácsadó (Budapest, Pest megye) Tel: +36 30 9971 204 | Blaskovics Balázs mérnök, értékesítési tanácsadó (Fejér, Pest, Nógrád megye, Budapest) Tel: +36 30 5524 100 | Kovács Tamás mérnök, értékesítési tanácsadó (Budapest, Pest megye) Tel: +36 30 4779 929 | Pozsgai Péter mérnök, értékesítési tanácsadó (Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém megye), Tel: +36 30 9971 201 | Schöber Zoltán, key account manager, műszaki szigetelés (Békés, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Bács-Kiskun megye), Tel: +36 30 5524 200 | Balogh János mérnök, értékesítési tanácsadó (Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar megye), Tel: +36 30 7050 114 | Mercigány Róbert mérnök, értékesítési tanácsadó (Baranya, Somogy, Tolna, Zala megye), Tel: +36 30 5951 514

További információ: www.nalamszigetelnek.hu | info.hu@knaufinsulation.com | www.knaufinsulation.hu